

OOSTVLAAMSCHE ZANTEN

MEDEDELINGEN VAN DE BOND DER OOSTVLAAMSE
FOLKLORISTEN

Maatschappij zonder winstbejag

Secretariaat van de Bond :
L. VERLODT, Zalmstraat, 69, Gent.
Alle stortingen te doen op postrekening :
969.46, Bond Oostvl. Folkloristen,
Gent.

Redactie van Oostvl. Zanten :
F. VAN ES,
Désiré De Wolfstr., 3, Aalst.
J. VERMEULEN & J. BOES.

Alfons De Cock-herdenking bij gelegenheid van de honderdste verjaardag van zijn geboorte

De Alfons De Cock-herdenking, die reeds ingezet was geworden door een kleine bloemenhulde aan het geboortehuis te Herdersem en aan het gedenkteken te Denderleeuw, ingericht op 12 Januari 1950 door onze Bond in samenwerking met het Provinciaal Bestuur (zie verslag in Oostvl. Zanten, 25° jg., n° 2 (1950), blz. 37-38), was drielidig en kende een volledig succes.

Ze werd gevierd respectievelijk te Herdersem op Zondag, 12 September; te Aalst, in het kader van de 4^e Provinciale Najaarscultuurdag, op Zondag, 1 October, en te Denderleeuw op Zondag, 8 October 1950.

TE HERDERSEM.

Op Zondagnamiddag, 12 September, heeft het geboortedorp van Alfons De Cock hem op waarlijk luisterrijke wijze herdacht.

Te halfvier ontving op het gemeentehuis dhr. Burgemeester Moens, omringd door de schepenen, de hh. Vinck en Michiels, de familie Hardies-De Cock en de genodigden, onder wie wij opmerkten de hh. Van Beneden, arrondissementscommissaris, Dr Grijpdonck, provinciaal adviseur voor Culturele Aangelegenheden, Dr Schelfhout en Haers, schepenen der Stad Aalst, I. De Meyst, stadssecretaris aldaar, Inspecteur en Mevrouw Famelaer, uit G., Feestbestuurder A. Kelders, uit

Belga Foto.

Uit de Reuzenoptocht te Aalst.

De Aalsterse Reuzen Iwein en Lauretta, die op dien dag 1 Oktober 1950 in het huwelijk zijn getreden. Naast hen Majoor Cans, de reus der Karmelietenwijk, Aalst.

Aalst. De Bond was vertegenwoordigd door Prof. Dr P. De Keyser, erevoorzitter, F. Van Es, voorzitter, Mr. J. Vermeulen, schepen van Gent en ondervoorzitter, L. Verlodt, sekretaris, L. Hoste, penningmeester, J. Pieters, beheerder en lid van de Nationale Commissie voor Folklore, de hh. Van Bragt, Hebbelinck en Noterman, leden.

Gedurende de ontvangst werd aan de kapel van O. L. Vrouw-ten-Beeldecken een optocht gevormd, bestaande uit de plaatselijke Kon. Harmonie « Concordia en Docilitas » en de schoolkinderen, die zich voorafgegaan door de vaandels der beide scholen, begaf naar het geboortehuis van Alf. De Cock, waarvóór een podium opgetimmerd was. De gedenkplaat aan de gevelmuur was omhangen door de oude vlag van de Kon. Harmonie, die de feestelijkheden opende met een puike uitvoering van « Engelandvaarders » door W. Schild. Daarna sprak onze voorzitter F. Van Es volgende rede uit :

*Mijnheer de Arrondissementscommissaris,
Mijnheer de Burgemeester,
Achtbare familie Hardies-De Cock,
Dames en Heren,*

« De man had toch zijn volk zo hartlijk lief !

Houdt, kinderen, zijn gedachtenis steeds in eer ! »

Deze verzen van J. Van Beers schieten mij te binnen, nu ik hier vóór U sta om uit naam van de Bond der Oostvlaamse Folkloristen hulde te brengen aan Karel-Alfons De Cock, de grondlegger van de wetenschappelijke folklore in Vlaanderen, bij gelegenheid van zijn honderdste verjaardag. Want de man heeft zijn volk hartstochtelijk liefgehad. Daarvan getuigen al zijn werken. Hij heeft zijn onverdroten werklust, zijn scherp verstand, zijn fijn navorsingsvermogen, zijn zin voor eigen schoon, voor eigen aard en zeden, gans ten dienste gesteld van zijn volk en van de wetenschap. Als de kabouter uit het sprookje op zoek naar ondergrondse schatten, heeft hij rijke aders ontdekt en ontgonnen van zuivere volkspoëzie en volksfantasie en ons de verzamelde edelgesteenten kwistig meegedeeld in de talrijke bundels volksverhalen, die hij alleen, of met Pol de Mont, heeft uitgegeven. Hij heeft het volk aandachtig afgeluisterd in zijn dagelijkse omgangstaal en zo kon hij ons drie bundels spreekwoorden, zegswijzen en uitdrukkingen schenken, waarin het waarnemingsvermogen van het volk, zijn primitief geloof, zijn zin voor vergelijking, voor humor, voor het schilderachtige worden

weerspiegeld. Als ik zeg volk, geldt het hier niet slechts het eigen volk, maar ook de vreemde volkeren, want de Vlaamse spreekwoorden en uitdrukkingen worden in deze bundels niet enkel historisch, sociaal of psychologisch uitgelegd, maar ook vergeleken met die van andere volken. Hij heeft de volksziel doorpeilt in al haar uitingen, de volksgebruiken en -gewoonten nagegaan en opgetekend en de uitkomsten van zijn talrijke navorsingen neergelegd in geleerde studiën en essays, als daar zijn : zijn « Volksgeneeskunde in Vlaanderen », dat zijn eerste groot folkloristisch werk was, zijn « Volkssage, Volksgeloof en Volksgebruik », zijn « Studiën en Essays over oude Volksvertelsels ». Als toegewijd onderwijzer heeft hij ook de kinderen in hun doen en laten en bijzonder in hun spel nagegaan en aldus met die andere grote Vlaamse pedagoog, letterkundige, taalkundige en folklorist, zijn studiemakker aan de Normaalschool te Lier, Isidoor Teirlinck, de stof verzameld van dit standaardwerk in acht delen, met goud bekroond en uitgegeven door de Kon. Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde : « Kinderspel en Kinderlust in Zuid-Nederland », een echt monument op het gebied der folklore.

Uit de samenwerking van die twee stille wroeters in den lande is ook ontstaan dit ander bekroond werk in drie delen, het « Brabantsch Sagenboek », dat nu nog als een model van sagenverzameling dient beschouwd.

Zo'n reuzenarbeid heeft die eenvoudige gemeenteonderwijzer, die Herdersemse volksjongen, in zeer moeilijke omstandigheden somtijds, geleverd, niet uit eigen baatzucht, maar slechts om zijn volk en de wetenschap te dienen. En dan valt het ook zwaar aan zijn talrijke ver eerders bij een zijner laatste biografen de volgende bewering te moeten lezen : « Maar de onderwijzer en de 19^e eeuwse geleerde Alfons De Cock kan moeilijk anders dan aansluiten bij de wetenschappelijke standpunten van zijn tijd, al heeft hij daardoor in sommige opzichten het volk meer veracht — of was het medelijden ? — dan het verdiende ».

Vergeef mij die wanklank te laten horen hier te midden van deze feeststemming, maar het moet mij van het hart. Hij wordt van verachting beschuldigd, die loutere liefde koesterde, die door zijn zuiver wetenschappelijk werk én door zijn tijdgenoten, én door zijn opvolgers niet enkel hier in Vlaanderen, maar ook in het buitenland wordt vereerd en bewonderd, hij aan wie wijlen Mgr. Schrijnen, in leven rector magnificus der Universiteit te Nijmegen, in zijn « Nederlandse Volkskunde » een bijzonder eresaluut bracht en die hij noemde de grootste der Nederlandse folkloristen.

De Cock was ook, van 1894 af, hoofdredacteur van « Volkskunde », het folkloristisch tijdschrift dat door P. de Mont en Aug. Gittée in 1888 was gesticht geworden, met het doel de folklore op wetenschappelijke banen te leiden. Hij bleef het tot aan zijn dood in Maart 1921. Want deze onvermoeibare geleerde heeft tot zijn laatste levensdag gewerkt, alhoewel hij in de laatste maanden van zijn leven bijna geen pen meer kon hanteren. Dit getuigt de roerende opdracht van zijn laatste werk « Vlaamse Sagen uit de Volksmond » en die luidt : « Aan mijn vrouw, die mij flink ter zijde stond, wanneer ik bijna niet meer schrijven kon ». En hier past wel een huldewoord aan zijn toegewijde levensgezellin, die steeds haar echtgenoot in zijn wetenschappelijk werk heeft bijgestaan en voor hem met opgewekt gemoed veel levenszorgen heeft verlicht en veel levenssmarten heeft gelenigd.

Alfons De Cock heeft zich niet enkel laten gelden op het gebied der folklore, alhoewel deze nog jonge wetenschap van het laatste decennium der vorige eeuw af gans zijn werkzaamheid in beslag nam, maar zijn eerste belangstelling is gegaan naar de plantkunde, waarin hij een degelijke « Flora der Dendervallei » (1883), zijn eerste wetenschappelijk werk, gewijd aan de flora van zijn geboortestreek, heeft uitgegeven. Een tweede bijdrage over plantkunde, zijn « Wonderen uit het Plantenrijk », die bekroond werd met een De Keyn-prijs door de Kon. Belgische Academie, zond hij negen jaar later in 't licht (1892). Ook de muziek genoot zijn belangstelling en gedurende de jaren waarin hij in zijn geboortedorp als onderwijzer fungeerde, d.i. van 1874 tot in 1879, was hij de leider van de oude Koninklijke Harmonie « Concordia en Docilitas » aldaar.

Officiële erkenning van zijn hoge verdiensten bleef dan ook niet uit. Reeds in 1898 had de Maatschappij voor Nederlandse Letterkunde te Leiden hem tot lid benoemd. In 1907 werd hij briefwisselend lid der Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde en in 1912 benoemd tot ridder in de Leopoldsorde, wat aan zijn talrijke Antwerpse vrienden de gelegenheid bood hem plechtig te vieren. Na zijn overlijden in 1921 werd hij niet vergeten. Op initiatief van de Bond der Oostvlaamse Folkloristen werd op 7 October 1928 alhier de gedenkplaat aan zijn geboortehuis en te Denderleeuw vóór het gemeentehuis en de school, waar hij gedurende 25 jaar als hoofdonderwijzer fungeerde, een monument plechtig onthuld in aanwezigheid van een groot aantal vereerders en oud-leerlingen.

Ook zijn honderdste verjaardag mocht niet onopgemerkt voorbijgaan, vooral niet in zijn geboortedorp, dat hij in zijn talrijke studiën zo dikwijls vermeldt en aldus ver over de landgrenzen heeft bekend gemaakt.

De hulde van heden is een bewijs te meer dat zijn dorpsgenoten zijn nagedachtenis getrouw blijven en de hoge waarde van zijn onbaatzuchtig werk begrepen hebben. Want liefde baart liefde!

Ik bedank uit naam van de Bond der Oostvlaamse Folkloristen en van de talrijke vereerders van Alfons De Cock het gemeentebestuur van Herdersem, de leden van het plaatselijk Alfons De Cock-comité, de Koninklijke Harmonie « Concordia en Docilitas » met hun kapelmeester, de heer Bourgeois, de hh. Albert Baeyens en Cesar Muylaert, respectievelijk dichter en componist van de gelegenheidscantate, de dames en heren van het koor, de schoolkinderen en het onderwijzend personeel en allen die meegewerkt hebben aan deze hulde. Ik bedank ook in 't bijzonder de familie Hardies-De Cock voor haar vererende aanwezigheid ».

Nadat de Kon. Harmonie de « Huldigingsmarsch » door E. Grieg had uitgevoerd, werd door een 150-tal schoolkinderen en de solisten: de bariton Kamiel Roggeman en de sopraan Mevr. Elisa Van Keer-De Cock, onder de leiding van de knappe kapelmeester dhr. Robert Bourgeois, de « Huldecantate aan Alfons De Cock » gedicht door Albert Baeyens en getoonzet door Cesar Muylaert op meesterlijke wijze gezongen. De uitvoerders werden dan ook warm toegejuicht, de dichter en de componist hartelijk gelukgewenst en aan de heer R. Bourgeois werden uit naam van het inrichtend comité bloemen aangeboden door de heer Burgemeester Moens, die ook de slotrede uitsprak, waarin hij al degenen, die tot het welslagen van dit herdenkingsfeest hebben deelgenomen, bedankte en onder luid applaus tevens aankondigde dat het gemeentebestuur van Herdersem besloten had de Kerkstraat om te dopen tot Alfons De Cockstraat⁽¹⁾.

Ten slotte zongen de schoolkinderen « Naar Wijd en Zijd ».

Daarna begaven zich opnieuw de overheden en de genodigden naar het gemeentehuis, waar nog een gezellig samenzijn plaats had, tot het vertrek sloeg, veel te vroeg, gelijk steeds na zo'n puik feest en een gulle ontvangst.

's Avonds werd dit herdenkingsfeest besloten met een concert gegeven door de Kon. Harmonie « Concordia en Docilitas ».

Herdersem heeft waarlijk op waardige wijze zijn befaamde zoon gevierd⁽²⁾.

(1) Er zijn nu drie gemeenten waar een Alfons De Cockstraat bestaat: Antwerpen, Denderleeuw en Herdersem.

(2) Bij deze gelegenheid gaf het plaatselijk Alfons De Cockcomité een interessante brochure van 12 blz. uit, bevattend, naast het feestprogramma, een « Schets uit de geschiedenis van Herdersem ». « Karel-Alfons De Cock » door Frans De Meyst, « Huldecantate aan Alfons De Cock » door Albert Baeyens, « Lijst van de werken van Alfons De Cock ».

Wij laten hier de tekst van de « Huldecantate aan Alfons De Cock » volgen.

Tekst : *Albert Baeyens.*

Muziek : *Cesar Muylaert.*

1. KOOR - Mannen, Vrouwen, Kinderen.

Er gaat een roep doorheen den lande,
En al wie 't hart heeft en de stem,
Die jubelt mee met Herdersem,
Dat geurt en fleurt als lustwarande,
Daar waar de Dender in het landschap blank
Laatdromend naar de Schelde tracht,
Daar waar de gaarden, velden, weiden
Hun gobelinse pracht
Van weelde en kleuren spreiden
En waar, zoals voor honderd jaar,
Nog bloeit de hopperank.

2. MAN —

Nu ruist doorheen den lande
De roem van Herdersem;
Wie 't hart heeft en de stem
Zingt mee met klank en klem
De roem van Herdersem,
Dat als een lustwarande
Uit duizend en één nacht
Zo paradijzig licht, zo paradijzig licht
Daar waar de Dender stroomt } 2 maal
En naar de Schelde tracht. }

3. KOOR —

Wie 't hart heeft en de stem
Zingt mee met klank en klem
De roem van Herdersem (3 maal)
De roem die Herdersem U dankt, Alfons De Cock. (2 maal).

4a. VROUW —

Gij schonkt den volke, schonkt den lande
Uw rijke gaven allerhande
Van hart en geest, van hart en geest
Met recht is thans uw volk in feest.

4b KOOR —

O zoon van Herdersem (3 maal)

Alfons De Cock,

5. VROUW —

Omdat g' uw volk hebt lief gehad,

MAN —

Omdat g' een echte Vlaming waart,

VROUW —

Hebt gij dat volk,

MAN —

Uw volk,

MAN en VROUW —

Een schat vergaard

Van spreuk en sprook en volksverhaal,

Vol oude wijsheid allemaal.

Van spreuk en spook en volksverhaal,

Vol oude wijsheid allemaal.

6. KOOR —

Want in zijn spreuken, in zijn taal,

Daar leeft een volk in helemaal,

Zijn ziel, zijn zeden en zijn aard,

Als in kristallen gaaf bewaard.. (2 maal).

7. MAN —

Door heel het land

Met zorg en vlijt

Hebt gij gezant

Op 't oogstveld van de tijd. (2 maal).

8. VROUW —

En nu... en nu...

Herleeft het dank zij U. (2 maal).

9. KOOR - (met afwisselende stemmen).

In spel en spot,

In ernst en zwans,

Met duivel of met God.

In lied en dans,

Voor klein en groot,

Van in de wieg tot in de dood. (2 maal).

10. MAN —

Herleeft 't verleden gaaf en gans,
Gaaf en gans.

11. KOOR —

Herleeft het dank zij U,
Alfons De Cock!
Herleeft het dank zij U,
Alfons De Cock!

12. MAN —

Gevierd, geprezen zij de held,
Die roemrijk sneuvelt op het veld...

13. VROUW —

Gij hebt uw leven heel en gans
Geofferd en gewijd
Aan 't volk dat gij ontsproten zijt,
Aan 't volk dat gij ontsproten zijt.

14. MAN —

Uw volk dat steeds met eendre vlijt
En streeft en strijdt
En leeft en lijdt.
En streeft en strijdt
En leeft en lijdt
En kermis viert en vrijt.

15. KOOR —

Zo vlocht g' U zelf een eeuwge krans, (3 maal)
Alfons De Cock. (2 maal).

16. MAN —

En wie zijn volk mint, mint zijn land
Ook in de minste bloem en plant.

17. KOOR (met afwisselende stemmen).

Gij gaat op zoek langs overal,
In d'eigen streek, door dries en dal.
Langs kant en kreek, langs berm en beek
Op zoek, op zoek, in haag en heg,
Op zoek, op zoek, in wei en weg,
In sloot en broek, in put en plas,
In moeren, meersen en moeras.

Dag in dag uit,
Op zoek naar buit,
Van groen en kruid.
In bos noch beemd,
Bleef geen u vreemd,
Geen plant, geen bloem.
En wat uw werk en wellust was,
Dat werd uw roem!
Uw eerste boek, (3 maal)
Alfons De Cock.

18. VROUW —

En flora looft uw liefdeblijk
Voor 't wonder van haar bloemenrijk (2 maal)
Alfons De Cock. (2 maal).

19. KOOR —

« Er was eens... » naar uw eigen woord,
Er was eens dit, er was eens dat,
Er was eens... en - zo - voort.
Ontelbaar is de sprookjesschat,
Die gij hebt nagespoord.
Des Winters bij de warme haard,
In dichte kring, gedrumd, geschaard.
Daar zitten wij te luistren,
We durven zelfs geen zucht meer fluistren
En in ons adren stolt het bloed,
Als 't spookuur van de twaalve slaat,
Des Winters bij de stille haard.

20. KOOR —

Doch einde goed, is alles goed,
Zoals het in de sprookjes gaat.
Weer gaat en slaat ons hart, ons bloed
En opgelucht is ons gemoed. (2 maal).

21. KOOR —

O meester boven meester,
In 't eigen taalgebied,
Wie leeft er en wie leest er
Uw wondersprookjes niet.
Alfons De Cock, Alfons De Cock,
Van ouders en van kindren

Voor u in eeuwge dank,
De zielen blijven zindren...
Veel groten zijn uw mindren,
Uw naam behoudt zijn klank.
Alfons De Cock, Alfons De Cock,
Van ouders en van kindren
Voor u in eeuwge dank,
De zielen blijven zindren...
Uw naam behoudt zijn klank.

22. SLOTKOOR —

Uw naam, Alfons De Cock,
Uw naam, luidt als een klok.
Uw faam, vliegt over grenzen heen
Uw faam, vliegt over grenzen heen,
Uw naam, die prijkt,
Met beeld en blok, in steen en brons
Leeft warmer met uw werk in ons.
En langer dan in steen en brons
Leeft gij, leeft gij, in ons.

23.

Het eigen Vlaamse taalgebied,
Alfons De Cock, vergeet U niet.
Het eigen Vlaamse taalgebied,
Alfons De Cock, vergeet U niet
De sprookjesman, de folklorist, de botanist
Alfons De Cock,
Uw volk vergeet U niet,
Uw volk vergeet U niet,
Alfons De Cock,
Uw volk vergeet U niet,
Vergeet U niet.

TE AALST.

Te Aalst stond de Alfons De Cock-herdenking gans in het kader van de 4^e Provinciale Najaarscultuurdag, ingericht op Zondag 1 October door het Provinciaal Bestuur van Oost-Vlaanderen in samenwerking met de Bond der Oostvlaamse Folkloristen.

Te 10 uur greep in de mooie versierde Belfortzaal de officiële opening plaats van de tentoonstelling van Alfons De Cock's werken en

van documenten van en over De Cock, welwillend in bruikleen gegeven door de Bibliotheek der Rijksuniversiteit te Gent en het Museum van het Vlaamse Cultuurleven te Antwerpen. Onze voorzitter, de Heer Van Es, heette de genodigden welkom en dankte al de organismen en personen, die zich bij de inrichting van deze tentoonstelling verdienstelijk hadden gemaakt. De heer Gouverneur Van den Boogaerde verklaarde de tentoonstelling voor geopend en toen greep het officieel bezoek plaats⁽³⁾.

In de stemmige feestzaal van het Stadhuis had hierna een Academische zitting plaats, die voorgezeten werd door de heer Gouverneur. Onder de aanwezige personaliteiten bemerkten wij: de heer Van Mulders, directeur bij het Bestuur van Schone Kunsten, en afgevaardigde van de heer Minister van Openbaar Onderwijs; de heer Borremans, burgemeester van Aalst, de hh. Senators De Stobbeleir, De Haeck, Gabriels en Storme, de hh. Volksvertegenwoordigers Fransman en Moriau, de hh. Meert en Van Beneden, arrondissementscommissarissen, de heer De Maesschalck, procureur des Konings te Dendermonde, de heer Goris, ondervoorzitter bij de Rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde, Kolonel Beltaire, militair bevelhebber van de provincie Oost-Vlaanderen, de hh. Bestendige députés van Oost-Vlaanderen, de heer Prof. Dr R. Foncke, vertegenwoordiger van de Nationale Commissie voor Folklore, de hh. Schepenen van Aalst; verder waren aanwezig de heren J. Vermeulen, L. Verloot, L. Hoste, J. Pieters, M. Daem van het bestuur van de Bond der Oostvlaamse Folkloristen. Mgr. Callewaert, Bisschop van Gent, en Mgr. Joliet, hulp-bisschop van Gent, alsook de hh. De Schrijver, staatsminister, en J. Kuypers, secretaris-generaal van het Ministerie van Openbaar Onderwijs, lieten zich verontschuldigen. Het Hoofdbestuur van het Willemfonds zond een hulde-telegram.

De heer D'Haenens, bestendig afgevaardigde en voorzitter van de Provinciale Commissie voor Culturele Aangelegenheden, als eerste spreker wees op het belang van de folklore in het volkse cultuurleven, op de taak der folkloristen om de volksgebruiken levendig te houden en aldus tot een hogere ontwikkeling en een meer volmaakte opvoeding van het volk bij te dragen. De grote verdienste van Alfons De Cock bestaat juist daarin, dat hij die taak begrepen heeft, gans zijn wetenschappelijke activiteit gewijd heeft aan de verwezenlijking ervan en dat is de reden waarom hij in het kader van deze Najaarscultuurdag wordt gehuldigd.

(3) Deze tentoonstelling bleef open tot en met Zondag, 15 October. Ze werd druk bezocht, vooral door de Aalsterse scholen, daartoe uitgenodigd door de Schepenen van Openbaar Onderwijs, dhr. Haers.

De heer G. Schmook, directeur der stedelijke bibliotheken van Antwerpen, lid der Kon. Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde, sprak over « De Ontwikkeling van de Vlaamse Folklore-wetenschap sedert Aug. Gittée tot Pol de Mont en Alfons De Cock ».

Vóór en na deze eeuwwisseling genoot de Vlaamse cultuur in het Europees gedachteleven een uitstekende beurt door de verschijning van Alfons De Cock. Iedereen, die het weten wil, kan ervaren, dat twee andere, jongere Vlamingen onmiddellijk in verband te brengen zijn met zijn activiteit: Pol de Mont, voorop, en August Gittée kort na deze. Hoe de onderlinge verhoudingen verliepen bleef vrijwel onopgeklard, terwijl totnogtoe aanvaard werd, dat de bloeiperiode van de beoefening van de Vlaamse folklore normaliter vast zou zitten aan uitsluitend Vlaamse impulsen, door o.m. J. W. Wolf op gang gebracht en door Pol de Mont geactiveerd, die op zijn beurt Alfons De Cock voor zijn taak gewonnen zou hebben, en gevormd.

Daarmede wordt, eerstens, het aandeel over het hoofd gezien van de Gentenaar August Gittée — in werkelijkheid August Guiette — wiens plotse verschijning in het exploratieveld (1886) het beeld van onze folklorestudie wijzigde, en meteen wordt ten onrechte vergeten, dat de Vlaamse folklore ook gestimuleerd is geworden door de activiteit van traditionnalisten te Luik, en wetenschappelijke vorsers te Brussel, welke wegen samenliepen in de persoon van prof. J. Stecher, Gittée's leraar.

De folkloristische beweging krijgt daardoor, precies in de jaren 1885-1890, een bijzondere waarde voor de studie van het geestelijk leven in België. Geheven uit haar romantische literaire atmosfeer, schakelt zij zich in de realistische, progressistische tendenzen in; juist op het ogenblik, dat de moderne Frans-Belgische literatuur haar eerste lauweren plukt. Er wordt beproefd de nieuwe « wetenschap » met universele allures en, door Gittée, bijgebrachte vergelijkende methodes in de opgang van de francofone cultuur te betrekken. Het opzet mislukt door de standvastigheid van Gittée, die toen reeds het werkprogramma had ontworpen. Doch, als de Mont, toen folkloristisch inactief, en Gittée, verbazend productief, elkaar gevonden hebben, langs nog onbekende contacten, blijkt alras dat beider karakters, inzichten, methodes, doelwitten elkaars tegengestelde zijn. Elke innige samenwerking is per definitie uitgesloten, waarbij het verwijderd houden van Gittée uit Vlaanderen, een bittere bijsmaak geeft aan de incidenten, zowel in het « Taalverbond », als in de redactie van « Volkskunde ». De breuk komt aldra.

Beide wierven ondertussen, naar eigen temperament, om de ontdekte

bruid, in casu Alfons De Cock, folklorist uit roeping. Pol de Mont brengt hem het enthousiasme en de lust bij, August Gittée de overtuiging en de methode. Tussen « le sabreur fougueux » en « l'esprit froid en méditatif » in, houdt hij zich staande, tot hij, tot verrassing en verbolgenheid van Aug. Gittée, in 1893, diens plaats inneemt in « Volkskunde », na een latente redactiecrisis, die reeds inzette tijdens het eerste bestaansjaar van het tijdschrift.

Uit de documenten blijkt dat Pol de Mont's voorstelling van zaken in het « Voorwoord » tot de tweede uitgave van « Wondervertelsels uit Vlaanderen » (1924) op verschillende plaatsen fout is, zowel wat de datum betreft, als wat de atmosfeer aangaat. Em. van Heurck daarentegen blijkt in « L'œuvre des folkloristes anversois » (1914) dicht bij de waarheid genaderd te zijn.

De Vlaamse cultuur mag zich gelukkig achten, op het psychologisch ogenblik (1893-94) te hebben beschikt over een kalme, een koene en een eenvoudige, maar scherpziende, en tevens harde werker om als « un Christ entre les deux larrons » de op gang gebrachte arbeid op te nemen, en voort te zetten, zo, dat hij het methodisch bijeengezochte en geïventorieerde vak, van romantisme gezuiverd, te gepasten tijde aan wetenschappelijk geschoolde handen, ditmaal Nederlandse folkloristen, kon overdragen (1912).

Na deze spreekbeurt trad het zangkoor St. Lutgardis, uit Gent, onder de leiding van dhr. Timmermans op en vergastte de vergadering op een drietal oude Vlaamse liederen.

De heer Maurits De Meyer, als derde spreker, handelde over « De Bijdrage van Alfons De Cock in de culturele ontwikkeling van de Vlaamse Folklore ». Ziehier de samenvatting van deze rede :

Alfons De Cock, zoon van Petrus Jozef De Cock, gemeenteonderwijzer te Herdersem, studeerde samen met Reimond Stijns en Isidoor Teirlinck aan de normaalschool te Lier, waar Domien Sleenckx leraar was in Nederlands. Het bezielend onderwijs van Sleenckx was van grote invloed op de vorming van De Cock.

Vóór De Cock zich aan de folklore wijdde deed hij vooral aan plantkunde en muziek. Door een voordracht van Pol de Mont in 1887, voor de onderwijzerskring « Studielust » van Ninove, kwam De Cock in aanraking met de volkskunde.

In 1888 verschijnen van hem de eerste artikelen over volkskunde in « De Vereniging », « De Toekomst » en « Het Nederlandsch Museum ». Vanaf het volgende jaar werkt hij mede aan het tijdschrift

Volkskunde. In 1894 wordt Alfons De Cock redacteur aan Volkskunde en blijft tot aan zijn dood aan de leiding van dit tijdschrift, dat, vooral door zijn toedoen, het meest gezaghebbend tijdschrift geworden is in Noord- en Zuid-Nederland.

Als zijne voornaamste werken vermelden wij : « Volksgeneeskunde in Vlaanderen », zijne sprookjesboeken in samenwerking met Pol de Mont, « Kinderspel en Kinderlust in Zuid-Nederland » en « Brabantsch Sagenboek », beide in samenwerking met Isidoor Teirlinck, « Spreekwoorden en Zegswijzen afkomstig van Oude Gebruiken en Volkszedes », « Spreekwoorden en Zegswijzen over de Vrouwen, de Liefde en het Huwelijk » en « Spreekwoorden-, Gezegden en Utdrukkingen op het Volksgeloof berustend ».

Buitendien werkte De Cock mede aan buitenlandse tijdschriften als « Der Urquell », « Mélusine », « Revue des Traditions Populaires » en grote buitenlandse publicaties als de « Faune Populaire » en de « Flore Populaire » van Eugène Rolland.

Alfons De Cock, de grootste Vlaamse folklorist was ook een geleerde van internationale reputatie.

Na een nieuw optreden van het zangkoor St. Lutgardis, sprak onze ere-voorzitter, Prof. Dr P. De Keyser over de « Methodiek van het folkloristisch onderzoek sedert Alfons De Cock ».

De studie van het folkloristisch werk van Alfons De Cock leert ons dat hij zijn leven lang getrouw is gebleven aan de historisch-philologische methode, zoals ze zich op Nederlands taalgebied voordoet in het pionierswerk van Mathias De Vries, professor aan de Universiteit te Leiden, stichter van het Nederlands Woordenboek en animator der Nederlandse Congressen.

Als 30-jarig onderwijzer te Denderleeuw tussen 1880-90 werd hij in de volkskundige methodiek op historisch-philologische grondslag ingewijd door Pol de Mont, maar vooral door August Gittée. Te oordelen naar het folkloristisch werk dat hij tussen 1890-1914 uitgaf, heeft Alfons De Cock als geen tweede in Vlaanderen gezant, d.i. materiaal uit de volksmond ingezameld.

In zijn theoretisch werk evenwel zien we dat hij afkerig staat tegenover de mythologische school van Grimm en zijn volgelingen en verder geloof hecht aan de anthropologische school van A. Lang en de polygenetische opvattingen van J. Bédier. De historisch-geografische school van de Finnen kan hem niet onbekend zijn geweest, nochtans heeft hij die methode, die wetenschappelijk gefundeerd was, op zijn sprookjes-

studie nergens toegepast. Zoals Antti Aarne en de Finse school, geloofde hij aan mondelinge verspreiding en toonde hij belangstelling voor psychologie, toegepast op de volkskunde.

De methodiek van het psychologisch onderzoek en vooral van het sociologisch onderzoek heeft zich eerst na zijn dood, vooral in Frankrijk, Duitsland en Amerika ontwikkeld. De onafhankelijkheid van de Volkskunde als wetenschap trad echter eerst in met de geografische methode, zoals die sedert het einde van de 19^e eeuw in Zwitserland en Frankrijk in de dialectologie werd beoefend. Het ruimtebegrip bevrijdde de volkskunde van het tijdsbegrip, omdat in de volkskunde *waar?* belangrijker is dan *wanneer?*

Het gevolg is het afbakenen van « cultuurprovincies » en « cultuurstromingen », die een anschouwelijker begrip geven van het volksleven op een bepaalde plek van de aardbodem.

De methode is echter waard wat de onderzoeker waard is! Met de historisch-philologische methode werden belangrijke wetenschappelijke resultaten bereikt. Aan Alfons De Cock liet die methode toe een objectief beeld te geven van het eigen volk : het leven van ons volk van de Wieg tot het Graf en het volksleven in verband met het kerkelijk jaar. Terecht heeft Prof. J. Schrijnen Alfons De Cock in zijn « Nederlandse Volkskunde » gehuldigd als de pionier van de wetenschappelijke volkskunde.

Het slotwoord werd uitgesproken door de heer Gouverneur Vanden Boogaerde, die in een zeer verheven rede nogmaals wees op de betekenis van deze Cultuurdag, gewijd aan de nagedachtenis van de grote Oostvlaming Alfons De Cock; de sprekers, van wie de redevoeringen in het Cultureel Jaarboek 1950 zullen opgenomen worden, en al degenen, die tot het welslagen van de Cultuurdag bijdroegen, bedankte en de aanwezigen uitnodigde de ommeegang der reuzen, die om 3 uur zou uitgaan, bij te wonen.

Daarna begaven zich een veertigtal genodigden naar « De Beurs van Amsterdam » waar een fijne lunch werd opgediend. Onder de lunch sprak de heer Gouverneur, uit naam van het Provinciaal Bestuur, zijn dank uit aan onze Bond voor zijn zeer actieve medewerking bij het inrichten van deze Cultuurdag. Hij wees ook op de talrijke prestaties van de Bond gedurende zijn 25-jarig bestaan en bij deze gelegenheid schonk hij aan onze voorzitter, wiens lof hij ook maakte, een prachtige bronzen plaquette met de symbolische figuren Schelde en Leie, door Géo Verbanck ontworpen, en van het volgende opschrift voorzien :

Hulde der Provincie Oost-Vlaanderen
aan de
Bond der Oostvlaamse
Folkloristen
bij zijn 25-jarig
bestaan.

Onze voorzitter dankte ontroerd uit naam van de Bond en in zijn persoonlijke naam en wees er op dat het maar de piëteitsvolle plicht is der Oostvlaamse folkloristen in 't bijzonder en van alle Vlaamse folkloristen in het algemeen de grote voorganger Alfons De Cock, wiens geestelijke kinderen ze allen min of meer zijn, te huldigen en te helpen huldigen.

Te drie uur, onder een plassende regen, zette zich de optocht van een zeventigtal Oostvlaamse reuzen, gevormd op de « Hoge Vesten », in beweging, voorafgegaan door de muziekvereniging « Voor Kunst en Vermaak ». De volgende gemeenten en groepen waren vertegenwoordigd en stelden de hierbijgenoemde reuzen, reuzinnen en reuze-kinderen op : Kermis-comité Louise-Marie met Sarel en Tiele; Feest-comité « Heirbrug » Lokeren met de reus en de reuzin; De Verenigde Statiestraat-vrienden, Lebbeke met Jef Tomat en Mie Spruit en hun kinderen Wisken en Sisken; Feestcomité Zele met Klaas en Anne-Marie; Stedelijke Commissie voor Openbare Feestelijkheden, Lokeren met Koveken en Wanne, zijn Vra; Gewestelijk Middenstandsverbond, Oudenaarde met Hansken de Krijger en Mevrouw; Boerendinsdag-vrienden, Gent met Jan Ganzendries en Mie Zieklien; Feestcomité « Grote Buizemont », Overboelare met David; Onkerzele met hun reus en hun reuzin; Gemeente Hamme met Osschaert Polydoor, reuzengezelschap en reuzebeen; Gebuurtekring Beeldhouwers-, Kunst- en Nijverheidsstraten, St. Amandsberg, met Jan De Muile en Marie; Gemeente Zelzate met Hugo en Eglina; De « Vlaamse Eendracht », Grembergen met hun reus en hun reuzin; Gemeente Leupegem met Djoos van de Stroelbeke, Petronella van de Rode Zee en hun mollige dochter; Gebuurtekring der Engel- en aanpalende straten, St. Amandsberg met hun twee reuzen op wandel, omstuwde van zes dwergen en vier « paardjes »; Verbond der Neringdoeners, Gentbrugge-Arsenaal met Walewein van Gentbrugge en Lisbet van Steenbeke; Feestcomité « Vijverkermis », Lede met Willem van Lede; Stad Sint-Niklaas, met Sint Niklaas, Zwarte Piet, Jan en Mienen; Serskamp-Schellebelle,

Foto : L. Van Houtte.

Reuzenommegang te Aalst.

De Reuzen van St.-Niklaas-Waas. — Sint Niklaas en Janneken en Miekien. Achter het verkeerssignaal ontwaart men Zwarte Piet.

Foto : A. Van Lancker.

De Reuzenoptocht passeert de eretribune.

Vooraan het reuzenpaar van Leupegem. Volgt David van Overboelare, en achteraan Willem de Markies van Lede.

Wijk Verhoogstraat, met Julius Caesar en Cleopatra Caeserina; Feestcomité Kruisstraat, Overmeire met Philippus Rottiers en Isabella van Caudenhove; Gemeente Wetteren met Goliath en Gloria; Koninklijke Dekenij Sloopstraat, Gent met Albert en Isabella; Feestvereniging « De Berg », Merelbeke met Tarzan; Stad Aalst met Iwein van Aalst en Lauretta; Federatie der Handelaren van Gent met hun tien reuzen, Carineus, Gorduna en Gandatje, Nonkel Gaius en Tante Cesarine, Graaf Arnulf, Burggraaf Wicman en Prinses Lutgarde, Karlemanje en Roeland, zijn paladijn; Gebuurtedekenij der Korte- en Lange Bergstraten, Wetteren met Liza en Poliet; Dekenij « Molendreef », Lovendegem met Karel en Ida; Aalst « Karmeliëtenwijk », met Majoor Cans; Gavere, wijk « Paardenkouter » met Tonius en Tonia; Dekenij Waalput, Oostakker met Goliath van Walput en Petronella van 's Heereskest samen met hun kinderen Tijn en Nele; Stad Dendermonde met den « Indiaan »; Stad Geraardsbergen met Goliath, de reuzin en Kinnebaba en eindelijk het Comité der Katkermis te Aalst met twee reuzenkatten.

De ommeegang volgde de volgende weg: Sint-Annabrug, Molenstraat, Grote Markt, Lange- en Korte Zoutstraat, Rooseveltlaan, Vredeplein, De Ridderstraat, Kattestraat en Grote Markt.

Op de wijk « De Kat » (Vredeplein) werd een nieuwe tweede reuzenkast in de optocht opgenomen.

Op de Grote Markt vóór de eretribune, waarop de heer Gouverneur, de arrondissementscommissaris, verscheidene bestendige afgevaardigden, het stadsbestuur, de bestuursleden van de Bond der Oostvlaamse Folkloristen, alsook de juryleden, plaatsgenomen hadden greep het huwelijk plaats van de twee Aalsterse reuzen: Iwein en Lauretta. Als getuigen traden op Goliath en Gloria, de twee schone en oude Wetterse reuzen.

Een gepaste toespraak, op tekst van Albert Baeyens, uit Aalst, werd door een heraut voorgedragen.

We laten ze hier volgen :

*Mijnheren de Gouverneur, Députés,
Burgemeester en Schepenen, Hooggeplaatste Dames en Heren, op de
Eretribune,
Aalstenaars en Bezoekers van beider kunne,
Op Markt, in straten en cafés,*

Dit is een gróte dag, en dit een plechtige stond
Zo luister naar de mare uit mijn illustere mond.

Op deze zelfde Markt van onze goede stede
Hebt gij gehoord, — 't is nog maar pas vijf maand geleden, —
Dirk van den Elzas sprak, ons aller graaf en heer,
Hij roemde uw stad en volk, en op zijn woord van eer
Beloofde, om zijn moed en dapperheid te lonen,
Zijn dochter aan Iwein, de kranigste uwer zonen,

Lauretta aan Iwein,
Onze Heer en Castelein,

Die heden wenst met haar te zamen te gaan wonen.

Iwein, nu staat gij hier, een reus van moed en daad,
Die stralen uit de trekken van uw fier gelaat;
En dààr Lauretta, van hoogadellijken bloede,
De reuzenjonkvrouw, zij, de lieve, vrome en vroede.

Lauretta en Iwein,
Jonkvrouw en castelein,

Gij hebt nu vier maand lang elkander leren kennen,
Ons dunkt, 't is lang genoeg om aan elkaar te wennen;
Gij hebt geleefd van rozengeur en maneschijn,
Geloofd, geliefd, geleefd als in een roes van wijn,
Gij hebt geminnekoosd onder de lindebomen,
In park en duistere hoek uw dromen mogen dromen..
Nu hebt gij lang genoeg gevrëen en gevrijd,
— Jaloers dat zijn wij geenszins, — maar nu wordt het tijd,
Dat gij in alle reuzendeftigheid gaat trouwen
Om samen in ons Landhuis deftig huis te houën.

Iwein, gedraag U, ook als man en echtgenoot,
Zoals gij immer waart, heldhaftig, sterk en groot.
En gij, Lauretta, blijf beminnen in der minne
Met al de reuzenliefde van een goei reuzinne.
Onthoudt het beiden, stelt U goed en wel akkoord,
Want straks is het te laat, na het gegeven woord.
Onthoudt, het huwelijk geeft rechten en ook plichten..
Doch, — reuzen, — zult gij voor uw reuzenplicht niet zwichten.
En hebt dan voort, als man en vrouw, elkander lief,
Uw liefde vindt wel aan elkaar genoeg gerief.

Gij weet wat wij met recht, na uw verliefde nachten,
Lauretta en Iwein, van U dan ook verwachten,
Uw eeuwige jeugd loopt over van de nodige kracht,
De vruchten van Uw min, 't produkt van Uw geslacht,

Elk jaar een kind, en 't worde een stoet van reuzenkinderen,
Opdat Uw reuzenras niet sterve en niet zou minderen.

Gij, gasten, hier in 't rond, en die van wijd en zijd
Ons heden uit Oost-Vlaanderen toegekomen zijt,
Gij, reuzen fel, met uw nog fellere reuzinnen,
Gij, kerels uit een stuk, gij, poezelige kerlinnen,
Gij gaat getuigen zijn van hun gegeven woord.
Zet wagenwijd uw mond en oren open, hoort!

Hoogedele Magistraat, wil nu dit koppel paren,
Lauretta en Iwein gaan U hun « ja » verklaren.....

Daarna had de huwelijksplechtigheid plaats.

Vooreerst hield de d.d. officier van de Burgerlijke Stand volgende korte toespraak tot de vóór hem opgestelde bruid en bruidegom :

« Heden verschijnt gij, Iwein en Lauretta, vóór ons, eendaagse ambtenaar van de burgerlijke stand om te voldoen aan de formaliteiten van het huwelijk, waartoe de vroede vaders der commissie besloten en voor u aanzocht hebben.

Gij wordt aangezien als groot genoeg om de wetten te kennen betreffende de wederzijdse rechten en plichten van de echtgenoten.

Te uwen gerieve, en van vele anderen, geven wij U daar lezing van :

Art. 569. De echtgenoten moeten elkaar trouw zijn, helpen en bijstaan.

Art. 570. De man moet zijn vrouw beschermen (en op de anderen slaan, niet op haar, per vergissing), de vrouw moet hem gehoorzamen.

Art. 571. De vrouw moet samen wonen met de man en hem overal volgen (uitgenomen als hij op staminé gaat); de man is verplicht zijn vrouw bij zich te ontvangen en haar al te verlenen wat zij nodig heeft (rammeling niet inbegrepen) ».

Na de volgens de wet voorgeschreven lezing van de wederzijdse rechten en plichten der gehuwden, werd, midden de grootste aandacht, overgegaan tot het stellen der rituele vragen :

— « Mr. Iwein van Aalst, neemt gij voor Uw wettige echtgenote Mej. Lauretta van Dirk van den Elzas ? »

— « Ja » klonk kordaat het reuzenantwoord.

— « En gij, Mejuffer Lauretta van Dirk van den Elzas, aanvaardt gij voor Uw wettige echtgenoot de heer Kastelein Iwein van Aalst ? »

— « Ja, ik wil ! » zei op haar beurt de Jonkvrouw, niet minder be-
slust.

— « In naam van onze kermiswet verklaar ik U verenigd door het
Huwelijk, voor altijd per omnia saecula saeculorum en geven wij U
lezing van de akte :

« Ten jare 1950, 1 Oktober, te 16 u. 30 zijn voor Ons, Van
Schuil- en deknaam Raadernaar, ambtenaar van de burgerlijke
stand van uitgenomen-alle-dagen te Aalst, provincie Oost-
Vlaanderen,

zijn verschenen :

Iwein van Aalst, zoon van Geest, Humor, Jolijt, Spotlust
en Durf van Aalst, zijn Vader en van Vroolijkheid, Vaardig-
heid, Kunst en Opgeruimdheid, zijn moeder,

en **Lauretta**, dochter van Dirk van den Elzas en kleindoch-
ter van Goliath,

Geboren in de stadsmagazijnen van voornoemde stede,

dewelken ons aanzocht hebben over te gaan tot de voltrek-
king van het huwelijk onder hen besloten en waarvan de afkon-
diging, ingevolge de wet der reuzen, gedaan is geweest op de
Zondag, die op een Vrijdag viel.

Geen tegenspraak wegens dit huwelijk ons betekend zijnde,
rechtdoende aan het verzoek der partijen, na voorlezing van
de hieraangehechte behoorlijk geparafeerde stuks betreffende
hun burgerlijke stand en de pleegvormen des huwelijks, alsook
van het zoveelste hoofdstuk van de zoveelste titel van het
burgerlijk wetboek, handelende over het huwelijk, hebben wij
aan de bruidegom en aan de bruid gevraagd, of zij voornemens
zijn elkander te nemen voor man en vrouw; elk van hen beur-
telings bevestigend geantwoord hebbende, verklaren wij in
naam der Wet, dat Iwein van Aalst en Lauretta van den Elzas
door den huwelijksband verenigd zijn.

Waarvan onmiddellijk door ons de tegenwoordige akte
is opgemaakt in openbare zitting op de Grote Markt, in het
bijzijn der getuigen, de Reus en de Reuzin van Wetteren en
van al de Reuzen van Oost-Vlaanderen.

Gedaan te Aalst, 1 October 1950. »

Door dhr. Schepen Keymeulen werd aan het nieuwe paar een « reu-
zentrouwboek » afgegeven.

Dan sprak de heraut verder :

En wilt ge, Reuzen, nu, na deze plechtigheid,

— 't Zij u gejongd van harte en met fatsoen gezeid, —

Wilt gij U thans alhier eens deftig amuseren,
De centen van uw pree in pret en lol verteren,
Stapt, reuzen al, te zamen op naar Kermis Kat;
Maar weest voorzichtig, hoort, het Aalsters bier maakt zat!
Vergeet dit, Reuzen, niet, en denkt aan uw positie,
In Aalst waakt, dag en nacht, een waakzame politie;
Wordt gij bevonden met een stuk in rok of frak,
Dan vliegt gij met uw reuzen... hm, hm, in de bak.

Proficiat hiermede!

Lauretta en Iwein, leeft lang in reuzenvrede,
Dit wensen U de lieden van onze goede stede!

Daarna greep de prijsuitreiking onder de opgekomen reuzen plaats. De prijzen bestonden uit tien prachtige zilveren en bronzen halssnoeren, waarvan er twee door de Stad Aalst geschonken werden.

De jury was samengesteld uit de hh. Prof. Dr P. De Keyser, Mr. J. Vermeulen, Schepen Haers, Alf. Kelders, F. Van Es en Dr P. de Ryck, provinciaal inspecteur voor Culturele Aangelegenheden.

Hier volgt de uitslag : Prijs voor :

- 1) De beste danser : « Sarel » uit Louise-Marie.
- 2) Het schoonste reuzenpaar : « Goliath en zijn vrouw » uit Ge-raardsbergen.
- 3) Het 2de schoonste reuzenpaar : « Iwein en Lauretta » uit Aalst.
- 4) De schoonste reus : « De Indiaan » uit Dendermonde.
- 5) De grootste en 2de schoonste reus : « St. Niklaas » uit St. Niklaas.
- 6) De schoonste onder de oudste reuzen : « Goliath en Gloria » uit Wetteren.
- 7) De schoonste groep : De tien reuzen der Federatie der Handelaars van Gent. (Het halssnoer werd uitgereikt aan de reus « Roeland »).
- 8) De 2de schoonste groep : « Polidoor en familie » uit Hamme.
- 9) De verstkomende reus : « Hugo » uit Zelzate.
- 10) De talrijkste groep : « Liza en Poliet » en gevolg uit de Korte- en Lange Bergstraat, Wetteren.

Daarop werden de overheden en de leden van de Bond der Oostvlaamse Folkloristen uitgenodigd op een thee, hun aangeboden door het Stadsbestuur van Aalst in de trouwzaal van het Stadhuis.

Deze welgeslaagde Najaarscultuurdag eindigde met een concert gegeven door de Kon. Harmonie « Al Groeiend Bloeiend », uit Aalst.

TE DENDERLEEUEW.

« Aan de inwoners van Denderleeuw,
Zondag 8 October 1950, te 15 uur,
Grootse Hulde aan Alfons De Cock (1850-1921),
Grondlegger der Vlaamse Wetenschappelijke Folklore,
Oud Schoolbestuurder te Denderleeuw (1879-1904) ».

Zo luidde de titel van het programma der feestelijkheden aldaar, die, niettegenstaande het ongunstig weder, uiterst geslaagd mochten heten.

Te 2.30 u. werd op het Stationsplein een grote optocht gevormd. Vooraan gingen de reuzen van Aalst en Geraardsbergen, deze laatste wegens hun zwaarte werden op twee vrachtwagens vervoerd. Daarop volgden de muziekvereniging « De Dendergalm », vijf groepen volksdansers in danskledij uit Brussel, Aalst, Dendermonde en Denderleeuw en de afvaardigingen der lagere en middelbare scholen. Achter de muziekverenigingen « De Werker » stapten op de oud-leerlingen van Alfons De Cock, het inrichtend comité, de afgevaardigden van de Bond der Oostvlaamse Folkloristen : ere-voorzitter Prof. Dr P. De Keyser, voorzitter F. Van Es, ondervoorzitter J. Vermeulen, sekretaris L. Verlodt, de hh. Van Bragt en Noterman, leden; de familie Hardies-De Cock en de burgerlijke overheden, onder wie wij opmerkten de hh. Burgemeester en schepenen van Denderleeuw, de heer volksvertegenwoordiger Pr. De Bruyn, de heer senator De Nauw, burgemeester van Geraardsbergen. De Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde was vertegenwoordigd door Dr J. Lindemans, terwijl de Nationale Commissie voor Folklore Prof. Dr R. Foncke had afgevaardigd.

Onze voorzitter F. Van Es leidde de feestelijkheden in met een rede, waaraan wij het volgende ontlene :

*Mijnheer de Burgemeester, Mijnheer de Afgevaardigde der
Kon. Vlaamse Academie voor Letterkunde,
Mijnheer de Afgevaardigde der Nationale Commissie voor
Folklore, Dames en Heren,*

« Het is 22 jaar geleden, op één dag na, dat wij hier ook stonden om de plechtige onthulling bij te wonen van het monument opgericht op initiatief van de Bond der Oostvlaamse Folkloristen ter nagedachtenis van Karel-Alfons De Cock, de grondlegger der wetenschappelijke folklore in Vlaanderen. 22 jaar, bijna een kwarteeuw, en toch staat me die ganse hulde nog zo fris voor de geest, alsof ze pas vóór een maand

gebeurd ware. Ik zie nog de lange optocht der schoolkinderen, dragende frisse bloemtuilen en schilden met de titels van De Cock's werken, voorafgegaan door de twee plaatselijke muziekkorpsen : « de Werker » en « de Verbroedering » en gevolgd door Mevr. Wed. Alfons De Cock, de familie Hardies-De Cock, de gemeenteoverheden en de genodigden. Nadat de schoolkinderen met veel geestdrift een fragment van Peter Benoit's Van Rijswijck-cantate hadden gezongen, sprak onze sympathieke ere-voorzitter Prof. Dr P. De Keyser uit naam van de Bond, waarvan hij toen het voorzitterschap waarnam, schetste beknopt het leven en het werk van De Cock en wees tevens op zijn grote betekenis voor de Vlaamse wetenschappelijke folklore.

Na hem sprak de oude studiemakker en medewerker van De Cock, Isidoor Teirlinck, uit naam van de Kon. Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde. Ik zie nog de ranke, ietwat gebogen grijsaard, met zijn edel hoofd en zijn schrandere, goedige ogen, hier staan en 'k hoor nog zijn van aandoening bevende stem, toen hij zeide met betrekking tot het werk van De Cock :

« Enkel wil ik bijzonder nadruk leggen op iets, dat op het wonderlijke trekt.

Dat is, dat een eenvoudig onderwijzer uit een Vlaamse dorp, afgescheiden om zo te zeggen van de intellektuele wereld, enkel steunend op zijn natuurlijke begaafdheden die, weliswaar groot en talrijk waren — op zijn moed en volharding, alles overweldigend — op zijn noeste werkzaamheid, die hem zekerlijk nooit verliet, zelfs niet als bevende ziekte hem overviel.

Dat, zeg ik u, zulke nederige onderwijzer zo hoog is opgeklommen en de wardering van zeer grote geleerden heeft afgedwongen. Dat mag ik zeggen, want ik weet het — en ik heb De Cock zien werken, heb met hem gewerkt en heb de heerlijke wegen, die hij gemaakt heeft en verbreed heeft of versierd heeft, met hem gevolgd gedurende zijn hele leven.

En als ik om mij zie en de menigte Vlamingen — wellicht ook anderen — die hier bij dit gedenkteken staan — eerbiedig ingetogen, misschien weemoedig in hun binnenste, omdat een groot man hier niet meer is — niettemin juichend, omdat zij aan een welverdiende hulde meedoen — dan zal 't mij toegelaten zijn te zeggen :

Alfons De Cock, mijn studie- en levensmakker, mijn goed vriend, wees gerust !

Vlaanderen vergeet U niet, en gij, die uw Vlaanderen zo lang hebt gediend en zo diep hebt bemind,

Gij weet dat Vlaanderen zijn zonen niet vergeten kan! »

Dat waren de roerende, uit het hart gewelde woorden van Isidoor Teirlinck, die stille werker in de lande, die ook enkele jaren later aan de wetenschap en zijn volk, die hij zoveel gediend had door de dood zou ontrukkt worden.

Ja, het was een wonder, zoals er maar in Vlaanderen kunnen gebeuren, dat in een tijd, toen ons volk verstoken was van alle hoger onderwijs in de moedertaal, zulke mannen zoals een Alf. De Cock, een Is. Teirlinck, een Jos. Cornelissen, alle eenvoudige onderwijzers, de beoefening der wetenschap, die hun zo nauw aan 't hart lag, namelijk de folklore, de studie van het volksleven, op een zo hoge trap wisten te brengen, dat ze zelfs de bewondering van vreemde geleerden verwekten en dat wijlen Mgr. Schrijnen, in leven rector magnificus der Universiteit te Nijmegen, in zijn « Nederlandse Volkskunde » aan de grootste van allen, aan Alfons De Cock een bijzonder eresaluut bracht. Van deze bewondering getuigde immers ook de derde redenaar op de plechtige onthulling van dit monument, nl. Prof. J. De Vries, die sprak uit naam van de Noordnederlandse folkloristen, terwijl Dr J. Lindemans, voorzitter van de Geschied- en Oudheidkundige Kring van Vlaams Brabant, wees op de grote betekenis van De Cock's werk voor de Brabantse folkloristen, inzonderheid van een der twee werken door Alfons De Cock in samenwerking met Isidoor Teirlinck uitgegeven, n.l. het « Brabantsch Sagenboek », dat hij terecht noemde « een verzameling, die alle gewesten ons (Brabanders) mogen benijden », een bewering die tot heden toe waar is gebleven.

De toenmalige ondervoorzitter van de Vlaamse Toeristenbond, dhr. J. Van Overstraeten verklaarde in zijn rede, dat er voortaan in deze heerlijke Dendervallei twee plekken meer aan iedere Vlaamse toerist bijzonder dierbaar waren: De Cock's geboortehuis te Herdersem en de gemeenteschool van Denderleeuw met dit gedenkteken, terwijl de laatste redenaar, dhr. A. Capiiau, uit naam van het onderwijzend personeel, Meester De Cock vergeleek bij een wonderkoning, een Oberon gezeten op zijn troon, omringd door elfen en wondere dingen en die, al vertellende, zijn volk onderwees.

Ja, hij was een groot schoolman, dit kunnen getuigen, beter dan ikzelf, al zijn oud-leerlingen, die hier nog aanwezig zijn en hij was fier op zijn titel van hoofdonderwijzer van Denderleeuw. Zie de omslag van: « Volkskunde », waarvan hij redacteur was met Pol De Mont van 1894 af tot 1907 en dat hij dan alleen uitgaf tot in 1914, wanneer de eerste wereldoorlog de uitgave ervan kwam stopzetten. Ik zeg, ziet de omslagen van dat tijdschrift tot in 1904, jaar waarin hij gepen-

Foto : L. Van Houtte.

De Gentse Reuzen te Aalst.

Prinses Lutgarde, achter haar (half-weggedoken) Roeland en dan Karlemanje. In de diepte Isabella van de Sloopstraat, Gent.

Foto : A. Van Lancker.

De eretribune bij den Reuzenoptocht te Aalst.

Aan de Heer Goeverneur, wordt « het trouwboek » van de Aalsterse Reuzen toegereikt.

sionneerd werd en Denderleeuw verliet, en U zult steeds onder zijn naam lezen : Hoofdonderwijzer te Denderleeuw. Ziet de talrijke werken, die hij van 1883 af, gedurende zijn 25-jarig verblijf alhier, uitgaf; zijn « Flora der Dendervallei », zijn prijsboeken : « Arm geboren en beroemd gestorven », « Uit de Wonderwereld », « Rond den Heerd », zijn volksboekjes : « Simon Stevin », « Rembert Dodoens », zijn « Volksgeneeskunde in Vlaanderen », zijn « Wonderen uit het Planterijk », in 2 delen, dat met een De Keyn-prijs werd bekroond, en steeds zult U op het titelblad onder zijn naam zien staan : Gemeenteonderwijzer of Hoofdonderwijzer te Denderleeuw.

Dat getuigt dat hij zijn zwaar en dikwijls ondankbaar ambt van onderwijzer niet als minderwaardig beschouwde, maar als een apostolaat ».

Verder handelde onze voorzitter over de geestesgaven en het werk van De Cock, om ten slotte te eindigen met de volgende woorden :

« Na zijn overlijden op 2 Maart 1921 werd hij niet vergeten. Ik hoef niet langer uit te weiden over de prachtige hulde hem hier gebracht op 7 October 1928, toen een gedenkplaat in de gevel van zijn geboortehuis te Herdersem en dit gedenkteken, ontworpen door dhr. Cl. Trefois, werden onthuld. Ook zijn honderdste verjaardag mocht niet ongemerkt voorbijgaan. Te Herdersem werd hij luisterrijk herdacht op Zondag, 10 September j.l. De 4^e Najaarscultuurdag ingericht te Aalst verleden Zondag door het Provinciaal Bestuur van Oost-Vlaanderen was gans gewijd aan Alf. De Cock en aan de folklore, met de tentoonstelling van Alfons De Cock-documenten in de Belfortzaal, met een academische zitting, waarop achtereenvolgens spraken de heer Advokaat D'Haenens, bestendig afgevaardigde en voorzitter van de Provinciale Commissie voor Culturele Aangelegenheden, de heer G. Schmoock, directeur der Stedelijke Bibliotheken van Antwerpen, de heer M. De Meyer, de bekende folklorist, onze ere-voorzitter Prof. P. De Keyser en ten slotte de heer Gouverneur Van den Bogaerde, die een merkwaardige dankrede uitsprak. 's Namiddags greep de prachtige reuzen-omweg plaats, die, niettegenstaande het slechte weder, een waar succes kende.

En nu ook Denderleeuw, dat zeker niet ten achter mocht blijven, viert Alfons De Cock; want voor velen is hij zeker de bekende folklorist met internationale faam, maar toch ook de hoofdonderwijzer van Denderleeuw, dat hij in zijn talrijke werken, naast zijn geboortedorp, dikwijls vermeldt en aldus ver over de landgrenzen heeft bekend gemaakt. De hulde van heden is een bewijs te meer dat zijn oud-leerlingen en de

Denderleeuwnaars in 't algemeen zijn nagedachtenis getrouw blijven en de hoge waarde van zijn onbaatzuchtig werk begrepen hebben.

Ja, Isidoor Teirlinck sprak de waarheid: Vlaanderen kan immers zijn zonen niet vergeten!

Ik bedank, uit naam van de Bond der Oostvlaamse Folkloristen en van de talrijke vereerders van Alfons De Cock, het gemeentebestuur van Denderleeuw, in het bijzonder de leden van het plaatselijk Alfons De Cock-comité, de muziekkorpsen « De Werker » en de « Dendergalm », de verenigingen van volksdansen, de schoolkinderen en het onderwijzend personeel en allen die meegewerkt hebben aan deze hulde. En ik bedank eens te meer de familie Hardies-De Cock voor haar vererende aanwezigheid ».

Daarop voerde « De Dendergalm » een drietal Vlaamse liederen uit, die meegezongen werden door het volk, en droeg dhr. Ph. Vander Straeten, oud-leerling van De Cock, de « Huldecantate aan Alfons De Cock » voor, gedicht door Alb. Baeyens en die te Herdersem uitgevoerd werd. De tekst ervan was lichtjes gewijzigd en in verband gebracht met de werkzaamheid van de gevierde te Denderleeuw.

Vele oud-leerlingen en schoolkinderen legden daarna talrijke bloemtuilen aan het gedenkteken neer. Ook uit naam van onze Bond werd door dhr. Noterman een bloemengarve neergelegd.

De heer Dr K. C. Peeters, stadssekretaris van Antwerpen, sprak de volgende feestrede uit :

Geachte Toehoorders,

De man, wiens nagedachtenis hier heden wordt gevierd, moet wel een groot man geweest zijn!

Tijdens zijn leven reeds heeft men hem gehuldigd als een der meest verdienstelijke Vlamingen, na zijn dood werden studiën gewijd aan zijn leven en aan zijn werk, werden gedenktekens te zijner ere opgericht, werden ter gelegenheid van zijn eeuwfeest herdenkingsfeesten georganiseerd, en om hem te vereeuwigen werd te Antwerpen, de grootste stad van het land, zijn naam gegeven aan een straat, de Alfons De Cockstraat. En zulks te Antwerpen, waar men niet zeer kwistig is met het geven van persoonsnamen aan openbare straten en lanen.

Dat moet inderdaad een groot man geweest zijn.

De hulde die vandaag, na die te Herdersem en te Aalst, te Denderleeuw wordt gebracht aan Alfons De Cock is meteen een hulde aan degenen, die door wilskracht en zelfvorming iets geworden zijn in de maatschappij en is tevens van betekenis voor de wetenschap, die door

deze man werd beoefend : de volkskunde, die de kennis beoogt van het eigen volk.

Tussen zijn geboortehuis te Herdersem en zijn graf op het kerkhof te Berchem bij Antwerpen liep de draad van zijn leven doorheen het land, dat hij zo lief had en dat hij op zo voortreffelijke wijze heeft gediend : in stilte en in eenvoud, door arbeid en door studie, als een lichtend voorbeeld voor ons allen en voor al degenen, die na hem en na ons het volksleven zullen bestuderen. Alfons De Cock blijft een voorbeeld, want hij was een groot geleerde en een edel mens.

Op 12 Januari j.l. was het honderd jaar geleden dat Alfons De Cock geboren werd te Herdersem. Hij overleed te Antwerpen, ten huize van zijn schoonzoon, de heer Hardies, op 2 Maart 1921, en werd bijgezet op het kerkhof te Berchem.

Heel zijn leven heeft hij doorgebracht in dienst van zijn volk, zoals Persijn het zo treffend zei bij zijn begrafenis : « Uw leven was vol arbeid, arbeid voor anderen : voor uw klein gezin en voor uw groot gezin, dat Vlaanderen heet ». En de grote Noordnederlandse folklorist, Mgr. J. Schrijnen, bracht in zijn standaardwerk over de Nederlandse volkskunde een ere-saluut aan de nagedachtenis van zijn Zuidnederlandse vakgenoot in deze voege : « Duurzamer dan de gedenkplaat aan het huis te Herdersem, waar hij in 1850 geboren werd, zal het gedenkteken zijn, dat hij zich stichtte in het hart van zijn volk »... « het Vlaamse Volk, dat hij in volhardende, onbaatzuchtige en bezielde arbeid, door het zijn eigen kunnen te leren waarderen, het besef van zijn eigenwaarde heeft teruggegeven ».

Grotere hulde kan inderdaad aan een beoefenaar der volkskunde niet worden gebracht, dan dat hij door het « Ken u zelf » een volk tot het « Wees u zelf » heeft gebracht.

In de geschiedenis van de volkskunde-studie in Vlaanderen prijkt de naam van Alfons De Cock naast die van pioniers als Jan Frans Willems en Kanunnik David, van onvermoeibare zanters als Guido Gezelle en Isidoor Teirlinck, van organisators als Pol de Mont en August Gittée. Alfons De Cock was wel de grootste : én door zijn omvangrijke materiaalverzameling, én door zijn leidende taak aan het hoofd van het tijdschrift « Volkskunde », dat hij van 1894 tot aan zijn dood bestuurde, én door zijn wetenschappelijke studiën en vele boeken, maar vooral door het goede voorbeeld dat hij meer dan dertig jaar heeft gegeven aan de beoefenaars der volkskunde in het gehele Nederlandse taalgebied.

De betekenis van Alfons De Cock als volkskundige kan nooit hoog genoeg worden aangeslagen. Was het eenvoudige leven van deze man

dat van een eenvoudige dorpsonderwijzer : normaalschool te Lier, onderwijzer in zijn geboortedorp, schoolhoofd te Denderleeuw, en daarna « op rust » te Antwerpen, dan omvat dit tevens een ontzaglijke wetenschappelijke arbeid, waaraan tijdens zijn leven reeds een welverdiende hulde werd gebracht, o.m. ter gelegenheid van zijn benoeming tot ridder in de Leopoldsorde, toen hij te Antwerpen werd gevierd door zijn vele vrienden, waarbij als feestredenaars optraden : Max Roose, Pol de Mont, Maurits Sabbe en Prof. Vercoullie.

De Heer Van Es heeft op uitstekende wijze het leven van Alfons De Cock geschetst en ik kan mij dus beperken tot het aanstippen van enige zeer treffende bijzonderheden.

Is het niet typisch dat de eerste folkloristische bijdragen van De Cock verschenen in onderwijzersbladen; dat zijn eerste stappen op het gebied van de volkskunde begonnen in een onderwijzerskring en dat zijn meeste werken zijn tot stand gekomen dank zij de onverdroten en geestdriftige medewerking van zijn vrienden, collega's uit de dorpscholen van de Dendervallei ?

Men zal nooit genoeg kunnen beklemtonen welke voorname rol de dorpsonderwijzers hebben vervuld in de wetenschappelijke opgang van de volkskunde. Niet alleen bij ons, doch ook in de andere landen van Europa. De hulde, die hier gebracht wordt aan Alfons De Cock, is een hulde, die over zijn gedachtenis heen, uitgaat naar de vele stille werkers, naar de onderwijzers onzer volksscholen vooral, die, bescheiden en teruggetrokken in hun schamele dorpjes, in en buiten de school het contact behouden met de echte en onvervalste volkslagen en daar de uitingen van het volksleven navorsen en optekenen. Moet ik hier verder herinneren aan de standaardwerken van De Cock, als zijn « Volks-geneeskunde », sprookjesstudiën, sagenbundels en zijn monumentale achtjarige studie over « Kinderspel en Kinderlust », uitgegeven in samenwerking met Isidoor Teirlinck en bekroond door de Kon. Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde. Deze studie evenals zijn andere werken kunnen de vergelijking doorstaan met het beste van wat op deze gebieden in het buitenland verscheen. Het zou overigens interessant zijn na te gaan hoe deze eenvoudige Vlaming, die al zijn werken in het Nederlands schreef, in het buitenland gekend en gewaardeerd werd. De voornaamste buitenlandse tijdschriften waren begerig naar zijn bijdragen en geleerden uit vrijwel alle Europese landen richtten zich tot hem bij hun vergelijkende folklore-studiën. Benevens zijn vele boeken getuigt zijn redactie van « Volkskunde », met de onoverzienbare reeks artikelen van zijn hand, van zijn overgrote wetenschappelijke bedrijvigheid.

Alfons De Cock-herdenking te Denderleeuw.

De hulde vóór het monument. Toespraak van de Heer F. Van Es, Voorzitter Bond Oostvl. Folkloristen. Links de groep der oud-leerlingen van Alf. De Cock.

De Volksdansen op de Grote Markt te Denderleeuw.

In het hulde-adres, dat hem bij zijn viering in 1912 werd aangeboden, kan men lezen: « Wij bewonderen uw schoonmenselijk leven dat gij, in stilte en afzondering, hebt gewijd aan het schrijven, zedig en devotelijk, van die vele boeken over uw volk, boeken waarin wij de eigenheden en bijzondere gaven van ons ras uitgedrukt vinden, waarin wij de wondere Vlaamse ziel voelen sluimeren en gestadig ons zelve weervinden... Gij hebt ons getoond vanwaar wij komen, opdat wij beter zouden weten waarheen wij moeten gaan... ».

Lode Baeckelmans, een der vrienden van Alfons De Cock uit zijn laatste levensjaren, heeft in 1941, bij de twintigste verjaring van zijn afsterven een lezing gehouden, die hij betitelde « Een groot geleerde en een edel mens ». Betere synthese kon niet gekozen worden voor het leven en het werk van deze grote Vlaming, die wij vereren als de grootmeester van de Vlaamse volkskunde ».

Als derde redenaar trad Dr J. Lindemans op, die sprak uit naam van de Kon. Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde :

Geachte Toehoorders,

Het is voor mij een groot voorrecht en een bijzonder aangename taak U, bij de indrukwekkende herdenking, die hier heden aan Alfons De Cock gewijd wordt, de gevoelens van dankbare instemming te mogen overbrengen van de Kon. Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde.

Welke vooraanstaande plaats Alfons De Cock heeft ingenomen, door zijn baanbrekend werk, in de ontwikkeling van de wetenschappelijke volkskunde hier te lande, wordt vandaag door verschillende bevoegde sprekers nogmaals in herinnering gebracht. Ik wil daar niet verder over uitweiden. Alleen de bewondering wil ik uitspreken voor de aanzienlijke wetenschappelijke arbeid, welke deze dorpsonderwijzer, op eigen middelen aangewezen, ver van elk universitair studiecentrum, heeft tot stand gebracht. Het strekt de Academie tot eer, dat zij het prachtig werk van De Cock naar waarde heeft geschat en hem opgenomen heeft onder hare leden.

Ik wil er nog dit bijvoegen : Het is een hoogst lofwaardige gedachte de herinnering aan de groten van onze volksgemeenschap, zij vooral die hun leven gewijd hebben aan de wetenschappelijke verrijking van ons cultureel bezit, levendig in ere te houden bij de aankomende generaties. Het volk moet er bewust van worden dat er hogere waarden zijn, die tot grootheid en onvergankelijke roem kunnen leiden, dan stoffelijke genotzucht, kleïnmenslijk politiek geknoei en de ééndaagse glorie van sportprestaties. Ik noem hier : de onverpoosde studiegeest,

de noeste wetenschappelijke arbeid, de offervaardige mededeelzaamheid der dingen des geestes. Daardoor rees Alfons De Cock hemelhoog boven zijn dorpsgenoten en ambtsbroeders uit. Een dorpsonderwijzer, die uitgroeit tot wetenschapsmens van het zuiverste gehalte, ja, met internationale faam, is een te zeldzaam feit, dan dat wij het hier niet volmondig, anderen tot voorbeeld, zouden verkondigen.

Dat hebt U begrepen en de Academie wenst de inrichters van deze schitterende herdenking geluk met hun initiatief. Dat die hier in Denderleeuw plaats vond, in het dorp waar De Cock zo lange jaren zijn onderwijzerstaak gewetensvol vervulde en daarbij de tijd vond om zijn uitgebreid en waardevol wetenschappelijk werk op te bouwen, is ten hoogste prijzenswaardig.

Alfons De Cock beoefende de Volkskunde zoals, vóór hem, nooit in Vlaanderen gedaan werd. Daarom verdient hij in dankbare herinnering voort te leven bij het Vlaamse volk. Zolang wij mannen als De Cock in ere houden onder ons, blijven wij een waardige volksgemeenschap ».

Na de uitvoering van de Vlaamse Leeuw en van het Vaderlands Lied werden de genodigden ontvangen op het gemeentehuis, waar de heer Burgemeester allen verwelkomde en een dankrede uitsprak. Hij deelde tevens onder luid applaus mede dat hij er zou voor zorgen dat a.s. jaar ook Denderleeuw zijn reuzenpaar zou bezitten. Onze voorzitter bedankte voor dit gelukkig initiatief en schonk, uit naam van de Bond, twee mooie tinnen schotels gegoten in de tinnepotgieterij van het Folklore-museum van Gent door de Conservator, dhr. J. Boes, voor de prijskamp in de volksdansen. Ook de vijf groepen volksdansen kenden veel succes met hun keurige uitvoeringen, die plaatsgrepen op de Grote Markt in aanwezigheid van een talrijk publiek. De eerste prijs ging naar de dansgroep « De Garve » uit Brussel; de tweede aan de dansgroep uit Dendermonde; de derde prijs ex-aequo aan « Nele » uit Aalst en aan « Iwein », insgelijks uit Aalst; de vierde aan « De Vinkeniers » uit Denderleeuw.

En zo eindigde in de beste stemming dit derde en laatste herdenkingsfeest aan Alfons De Cock, bij gelegenheid van diens honderdste verjaardag.

DE REDACTIE.

ALGEMENE STATUTAIRE VERGADERING VAN DE BOND DER OOSTVLAAMSE FOLKLORISTEN.

op Zondag, 26 November 1950,
in het Stadsarchief, Abrahamstraat, 13, te Gent.

A g e n d a.

1. — Openingsrede door de Heer Fernand VAN ES, Voorzitter van de Bond.
2. — Jaarverslag 1950 door de Heer Lode VERLODT, Secretaris.
3. — Verslag over de prijsvraag 1949, ten laste van het Alfons De Cockfonds: « De Doods- Begrafnis- en Rouwgebruiken in de Provincie Oost-Vlaanderen » door Prof. Dr Paul DE KEYSER, Algemeen verslaggever. Uitreiking van Prijs en Diploma.
4. — Jaarverslag 1950 van de Heer Lode HOSTE, Penningmeester: Rekening van Ontvangsten en Uitgaven 1949, Begroting 1951. Aanduiding van twee controleurs.
5. — Lezing met lichtbeelden door Prof. Dr Paul DE KEYSER, Ere-Voorzitter van de Bond: **De Tentoonstellingen van de Bond** » ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van onze Vereniging.
6. — Rondvragen en Suggesties.

De zitting wordt te 10.15 u., door de Voorzitter Heer Fernand VAN ES, als open verklaard.

Hij verontschuldigt de HH. Gaston Baert, Advokaat G. Bocklandt, Julien Boes, conservator van het Museum, Eerw. Heer Gabriël Celis, onder-voorzitter van de Bond, Emiel Claeys, Burgemeester der Stad Gent, Advokaat Antoon De Decker, schepen der Stad Gent, Leon Defraeye, schepen van Deerlijk, Eerw. Heer Edmond Joliet, pastoor van St. Antonius te Gent, Jules Mahy, Maurits Van Damme, Ingenieur José Van der Plaetsen en Ferdi Van de Vijver, ziek of door ambtsbezigheden elders weerhouden.

Na de aanwezigen hartelijk welkom te hebben geheten, sprak hij de volgende flinke, goed doordachte redevoering uit:

DAMES en HEREN,
GEACHTE MEDELEDEN,

In vele familiën bestaat nog de loffelijke gewoonte dat ten minste éénmaal per jaar — gewoonlijk bij gelegenheid van Kerstdag of Nieuwjaar — al de leden vergaderen. Op deze samenkomsten worden dan de overledenen en de voornaamste gebeurtenissen van het verlopen jaar herdacht, de algemene familiebelangen besproken, toekomstplannen uiteengezet, met het gevolg dat aldus de familiebanden onder de leden nauwer worden toegehaald en er minder gevaar bestaat voor vervreemding. Dit is ook het geval met de grote familie der Oostvlaamse folkloristen. Wij komen ook ieder jaar samen om de voornaamste gebeurtenissen in het leven van onze bond gedurende het verlopen jaar en onze overleden leden te memoreren, om de belangen van de Bond, als ook allerhande voorstellen, die de werking ervan kunnen bevorderen, te bespreken. Uw bestuur ziet altijd deze jaarlijkse algemene vergadering met oprecht genoegen tegemoet en vooral dit jaar, het jaar van het zilveren jubileum van onze Bond.

Wij heten U dan ook allen hartelijk welkom hier in ons midden.

In 1950 betreurden wij slechts het overlijden van één medelid, een zeer trouw medelid weliswaar, de heer Oscar Verburt, overleden op 77-jarige ouderdom, op 6 Maart j.l. te Ledeberg, waar hij een drukkerij-boekbinderij beheerde. Als vluchteling in Engeland gedurende de eerste wereldoorlog stichtte hij te Glasgow in 1916 het maandblad « Het Morgenrood », dat 25 jaargangen zou tellen. Deze eenvoudige volksjongen, die slechts een primair onderwijs genoten had,

interesseerde zich veel aan folklore en aan geschiedenis en zijn maandblad was dan ook hoofdzakelijk gewijd aan folkloristische en geschiedkundige bijdragen, waaronder veel van zijn eigen hand. Hij was ook een trouw bezoeker van onze voordrachten. Wij zullen zijn nagedachtenis in ere houden.

GEACHTE MEDELEDEN,

Het past wel, meen ik, bij gelegenheid van het 25-jarig bestaan van onze Bond een korte terugblik te werpen op zijn werking.

Het was op Zondag, 11 April 1926, dat Uw dienaar in de sectie Folklore van het achtste Vlaams Filologencongres tot de aanwezige belangstellenden zijn oproep richtte voor het stichten van een vereniging van folkloristen in Oost-Vlaanderen (met opzoekingsdienst, boekerij, eigen tijdschrift, enz.). Zijn voorstel genoot zoveel bijval dat enkele weken later reeds, op Zondag, 2 Mei, kon overgegaan worden tot de definitieve stichting van de Bond. Als voorlopig voorzitter werd aangesteld Prof. Dr P. de Keyser, die een zeer actieve rol gespeeld heeft bij de oprichting van de Bond, terwijl Uw dienaar tot sekretaris-penningmeester werd verkozen. Op diezelfde vergadering werden de standregelen aangenomen, waarvan wij hier een paar artikels willen mededelen, omdat zij het doel en het programma van de Bond aangeven, wat ons tevens zal toelaten methodisch na te gaan wat ervan verwezenlijkt werd in de loop van de 25 verlopen jaren.

Artikel II luidt: De Bond beoogt de studie van de folklore te bevorderen en het groeperen van al de belangstellenden in die wetenschap uit Oost-Vlaanderen, hetzij zij er geboren, hetzij zij aldaar metterwoon gevestigd zijn.

Artikel III is als volgt geformuleerd: De Bond zal trachten het hierboven omschreven doel te bereiken door het systematisch onderzoek van de folkloristische verschijnselen van de provincie Oost-Vlaanderen, het uitgeven van mededelingen, het inrichten van tentoonstellingen, verzamelingen, enz. met folkloristisch karakter, van een eigen boekerij, het houden van folkloristische landdagen.

Welnu wat werd er van dit programma verwezenlijkt. Laten wij methodisch te werk gaan en dus één voor één alle punten ervan onderzoeken.

1) Het systematisch onderzoek van de folkloristische verschijnselen in de provincie Oost-Vlaanderen.

Iedereen weet dat wetenschappelijke navorsingen niet alleen veel tijd, veel werk en volharding, maar vooral veel geld vergen. Alhoewel de Bond over zeer weinig geld beschikt — ons land is zeer arm aan Maecenassen — heeft gedurende jaren dhr. Cl. Trefois, die aan het hoofd stond van de navorsingscommissie van de Bond, het huizen- en hoevenonderzoek niet alleen in Oost-Vlaanderen, maar ook in gans het Vlaamse gedeelte van ons land en zelfs ver daarbuiten met groot succes doorgedreven en verschillende belangrijke studiën over dit onderwerp gepubliceerd. Ik wijs hier telloops op zijn pas verschenen werk: « **Ontwikkelingsgeschiedenis van onze landelijke Architectuur** », uitgegeven bij De Sikkel, Antwerpen.

Verder werden in samenwerking met het Provinciaal Bestuur vóór en na de oorlog enkwesten ingericht over de Vastenavondvuren, de St. Pieters- en St. Jansvuren, over de Kinderheiligen St. Niklaas, St. Maarten en Sinte Greef, over de plaatselijke kermissen; werd een inventaris opgemaakt van de merkwaardige uithangborden en uithangtekens, alsook over de reuzen in Oost-Vlaanderen.

2) Het uitgeven van Mededelingen. Sedert 1926 verschijnt regelmatig « Oostvlaamse Zanten ». Ons tweemaandelijks tijdschrift gaat binnenkort zijn 26^e jg. in. Zonder valse schaamte mag ik bevestigen dat het een zeer degelijk tijdschrift is. De Inhoudstafel over de 25 eerste jgg. zal aanstaande jaar door toedoen van het Provinciaal Bestuur uitgegeven worden. Hebben aan « Oostvlaamse Zanten » meegewerkt: Prof. Dr P. de Keyser, Mr. J. Vermeulen, wijlen Em. Andelhof, Lodewijk Lievevrouw-Coopman, E. H. G. Celis, Stadsarchivaris Dr H. Nowé, J. Boes, Cl. Trefois, F. Van Es, E. H. J. Van den Broecke, Jules Pieters, Maurits de Meyer, Dr K. Peeters, Prof. Dr J. Gessler, Prof. Dr E. Blancquaert, Prof. Dr R. Foncke, Jozef Cornelissen, Fr. De Coster, Edw. Van Bragt, A. H. Van Dyck, Ferdi Van de Vijver, Dr G. De Meyer, M. Dewulf, A. Cassiman, enz., alsook verschillende buitenlandse folkloristen van naam.

Naast deze mededelingen gaf de Bond ook talrijke monografieën uit, waaronder wij vermelden: « Het Strodekkersbedrijf » en « De Plattengondsvormen van z.g. « Frankische » Boerderijtypen en hun geografische Verspreiding in ons Land », door Cl. Trefois; « Herdenkingsalbum Alf. De Cock »; « De Graet en de Bloei van de Artevelde-figuur in de Vlaamse Volksziel » door Advokaat J. Vermeulen; « De Tinnepotgieterij te Gent », door J. Boes; « De Galerij van Gentse Typen », « Dit is die Excellente Kronijke van de Brahmisten » en « Het Curieus en Vermakelijk Namenboek », door wijlen Emile Anderhof; « De Magie van het Poppenspel » een bundel studiën in verband met het poppenspel; « Waas Sagenboek » en « Pastoor Constant Duvillers, Folklorist en folkloristische Figuur », door F. Van Es; Folklore en Onderwijs », door Lod. Hoste; « August Hendrickx, Vlaamse Toneelschrijver herdacht met Bloemlezing uit zijn werken », door Frans De Coster; « De Wetterse Reuzen », door M. Daem en « Sagen uit Noord-Oostvlaanderen », door Dr Godelieve de Meyer.

3) Het inrichten van tentoonstellingen, verzamelingen, enz. met folkloristisch karakter.

Sedert 1927 richtte de Bond regelmatig tentoonstellingen in in de kerk van het oud klooster der Geschoeide Karmelieten, gewezen Oudheidkundig Museum, in de Lange Steenstraat, die welwillend daartoe door het Stadsbestuur was afgestaan geworden. Alzo werden de grondslagen gelegd van het Folklore-museum en de eerste folkloristische verzamelingen geborgen en geklasseerd door de E. H. G. Celis, voorlopig conservator, bijgestaan door de h.h. J. Boes, Cl. Trefois, Lode Verlodt, wijlen Ad. Woodstad en Frans Coppejans. Maar de verzamelingen namen zo'n uitbreiding dat het Stadsbestuur besloot een officieel museum in te richten; wat dan ook geschiedde op 16 Juli 1932. Tot conservator werd dhr. J. Boes, adjunct stadsarchivaris, aangesteld en onder zijn kundige leiding werd het Folklore-museum een der meest bezochte musea der stad, destemeer dat hij aldaar een bestendig poppenspel: Het spelleke van de Folklore, inrichtte, dat regelmatig tot de grootste jolijt van jong en oud vertoningen houdt, waarin het echte Gents Pierke een hoofdrol speelt. Aldaar ook greep van 16 tot 19 Juli 1933 het eerste Landjuweel van Poppenspelen plaats, aan de inrichting waarvan de h.h. Boes, L. Verlodt, Prosp. Luyckx en E. H. Pastoor Van den Broucke een leeuwenandeel hadden.

Wie houdt van eigen schoon, bezoeke de rijke verzamelingen van het Folklore-museum met zijn stemmige ensembles: de tinnepotgieterij, de oude keuken, de snoepwinkel, de herberg, de rijke apotheek, de kaarsengieterij en last not least de verzameling Van Thorenburg-Mestdagh, dank zij de bemoeiingen van schepen Adv. J. Vermeulen en conservator J. Boes, door de stad Gent aangekocht, een enig ensemble voorwerpen met betrekking tot de oude likeurstokerijen en de wijnhandel, alsook de rijke verzameling pijpen en rookbenodigdheden van wijlen kunstschilder Vanden Berghe, aangekocht door de Museum-commissie.

Herinneren wij er ook aan dat bij gelegenheid van de viering van het honderdjarig bestaan van 's Lands onafhankelijkheid in 1930, de Bond een grote en fel bezochte tentoonstelling inrichtte in het Feestpaleis van het Park over « Het Gentse Volksleven omstreeks 1830 ».

4) Het inrichten van een eigen boekerij. Ook dit is verwezenlijkt geworden, niettegenstaande de geringe geldmiddelen waarover de Bond steeds beschikt heeft. Door schenkingen en aankopen, door ruil met andere folkloristische tijdschriften is het Bestuur er in geslaagd een rijke boekerij in te richten, die beheerd wordt door de onvermoeibare sekretaris, de h. L. Verlodt, welke er de catalogus van op fiches opgemaakt heeft. Ik herinner er nogmaals aan dat de boeken en tijdschriften kosteloos door de leden kunnen geraadpleegd worden in het Stadsarchief, alle weekdagen van 8 tot 12 u. en van 2 tot 5 u. 's Zaterdags uitgezonderd. Voegen wij daarbij dat dank zij de bemoeiingen van ons medelid dhr. Stadsarchivaris Dr Nowé, sedert dit jaar de Bond beschikt over een stemmige bestuurskamer in het Stadsarchief. Wij danken er hem hartelijk voor.

5) Het houden van folkloristische landdagen.

De Bond heeft steeds meegewerkt aan alle folkloristische congressen of landdagen in de Provincie, richtte zelf de 1° Folklore-dag in op 14 Januari

1934 in de Aula van de Rijksuniversiteit, alsook de eerste Verbroederingsdag der Oost- en Westvlaamse Folkloristen in Juli 1948. Op initiatief van de Bond kwam de Nationale Commissie voor Folklore tot stand, opgericht in 1937 door dhr. Minister J. Hoste. Stippen wij verder aan dat sedert Juli 1941 regelmatig kosteloze folkloristische voordrachten ingericht worden door de Bond in samenwerking met de Commissie van het Folklore-museum, hetzij in het Stadsarchief, hetzij in het Museum zelf. Ieder jaar zijn er twee voordrachtencyclusen: een winter- en een zomercyclus, telkens van minimum 8 voordrachten, die steeds veel toehoorders lokken. Zo wordt aan gezonde vulgarisatie gedaan en tevens propaganda gemaakt voor het Museum.

Ook verleende de Bond zijn medewerking aan de Provinciale Studiedagen 1949 en 1950, ingericht door het Provinciaal Bestuur. Onze ondervoorzitter Mr. J. Vermeulen was er tweemaal verslaggever van de sectie Folklore. Een der schoonste initiatieven van de Bond was de Alfons De Cockhulde op 7 October 1928. De pionier der wetenschappelijke folklore in Vlaanderen werd toen herdacht te Herdersem, zijn geboortedorp, en te Denderleeuw. Te Herdersem werd een gedenkplaat aan de gevel van zijn geboortehuis onthuld en te Denderleeuw het monument, opgericht vóór de school en het gemeentehuis aldaar en ontworpen door dhr. Cl. Trefois.

Tot zijn nagedachtenis werd toen ook met het overschietende geld het **Alfons De Cockfonds** ingesteld, met het doel om de twee jaar een prijsvraag uit te schrijven over een folkloristisch onderwerp. Dit eerste kapitaal ging, jammer genoeg, verloren door het sluiten van de Handelsbank, waar het belegd was. Doch in 1938 werd het **Alfons De Cockfonds** weder ingericht.

De volgende antwoorden werden totnogtoe bekroond:

In 1943 (Prijsvraag 1942): « **Waas Sagenboek** », door F. Van Es.

In 1944 (Prijsvraag 1943): In verdeling: « **Kinderliedjes en -Spelen uit het Land van Geraardsbergen** », door Juffr. Augusta De Clercq, en « **Kinderliedjes en -Spelen in het Waasland** », door Marcellijn Dewulf.

In 1946 (Prijsvraag 1945): In verdeling: « **Weerkundige Volkskalender voor het Vlaamse Land** », door Maurits Broeckhove en door L. Beirens.

In 1948 (Prijsvraag 1947) werd slechts een eervolle vermelding toegekend aan de « **Folklore van het Paard** », door Dr J. Wauters, uit Wetteren.

In 1950 (Prijsvraag 1949): « **Doods-, Begrafenis- en Rouwgebruiken in het Arrondissement Dendermonde** », door J. Pieters.

Dit jaar, bij gelegenheid van de honderdste verjaardag van Alfons De Cock's geboorte, nam de Bond opnieuw het initiatief om de grote voorganger te vieren ».

Onze voorzitter geeft dan een breedvoerige beschrijving van de Alfons De Cock-herdenking (zie verslag van deze herdenking in dit nummer) en eindigt zijn openingsrede aldus:

« Dat deze terugblik op de werkzaamheden van onze Bond gedurende zijn 25-jarig bestaan voor ons allen en in 't bijzonder voor onze jonge leden een aansporing weze om verder de ingeslagen weg met moed, ijver en volharding te blijven volgen tot meerdere bloei van de Vlaamse Folklore. « **Excelsior!** » blijve onze leus!

De knappe en zakelijke uiteenzetting van onze sympathieke en tevens dynamische Voorzitter beleefde een welverdiend succes.

Onmiddellijk daarop verleende hij het woord aan de Heer Lode Verlodt, secretaris van Bond en Museumcommissie, die het jaarverslag als volgt voordroeg:

GEACHTE VERGADERING,

Weer zijn we een jaar ouder geworden. De tijd staat niet stil en dat is maar best zo; want ware het anders, dan-zou, b.v., de Bond het genoeg niet hebben zijn 25-jarig jubileum te vieren.

Ik zeg « vieren », dit is misschien wat overdreven, want wij hadden het ons, enige jaren geleden, anders voorgesteld. Ons 1° en 2° Lustrum hadden we immers met veel luister kunnen herdenken met tal van deelnemers, waaronder enkele uit het buitenland.

Nu is het geheel anders gesteld en een ware feestviering is totaal uitgesloten en dit steeds om dezelfde reden: gebrek aan de nodige fondsen. Dit kunnen we betreuren, maar laat ons vooral niet wanhopen, want gedurende ons jarenlang bestaan, hebben we zeker voor nog warmer vuren gestaan: geldelijke verliezen, tegenkantingen enz. en steeds hebben we er ons doorgewerkt... en waarom zou dit nu ook het geval niet zijn?

De ouderen onder U en ook wel de jongeren, die het heldentijdperk van het ontstaan van onze Bond hebben beleefd, of er ook hebben horen over spreken, gaan prat op onze verwezenlijkingen en zullen met ons akkoord gaan, als we zeggen dat we allen nog vol activiteit zijn en vooral steeds optimistisch gestemd.

Wanneer men zulke geest bezit, vol werklust verkeert en enthousiast blijft kan men bergen verzetten. En zulke geest bestaat gelukkig bij de Oostvlaamse Folkloristen.

Mijn inleiding was vooral nodig om er op te wijzen dat de « Bond der Oostvlaamse Folkloristen » jong is gebleven en tot voorbeeld strekt. Is dat geen stimulans voor de jongeren?

Tevens wil ik er ook aan herinneren dat het 25-jarig bestaan van onze geliefde Bond toch niet gans onopgemerkt is voorbijgegaan.

Op ons initiatief werd dit jaar de honderdste verjaardag van Alfons De Cock, de grondlegger der Wetenschappelijke folklore in Vlaanderen, plechtig herdacht eerst te Herdersem, dan te Aalst, in het kader van de 4^e Provinciale Najaarscultuurdag, en eindelijk te Denderleeuw.

Over deze drie plechtigheden heeft onze Voorzitter, Heer Van Es, in zijn openingsrede gesproken en een breedvoerig verslag erover zal verschijnen in nr 1, 26^e jaargang van Oostvlaamse Zanten.

Als dankbetuiging voor onze medewerking aan de 4^e Provinciale Najaarscultuurdag en als hulde aan het verdienstelijk wetenschappelijk werk gepresteerd door onze Bond, gedurende zijn 25-jarig bestaan, werd ons door het Provinciaal Bestuur van Oost-Vlaanderen een mooie bronzen plaquette, ontworpen door beeldhouwer G. Verbanck, geschonken. Ook het Stadsbestuur van Aalst verraste ons blij met het schenken van een schone bronzen plaquette, ontworpen door beeldhouwer G. Van der Meersche.

Deze dubbele officiële erkenning van de grote verdiensten van onze Bond, voor zijn 25-jarige activiteit op folkloristisch gebied is zeker aanmoedigend en zal er ons toe aanzetten verder te blijven ijveren tot hogere bloei van de folklore-wetenschap in Vlaanderen.

Aan beide besturen nogmaals onze hartelijke dank.

Enige leden hebben dit jaar niet meer aanbetaald, niettegenstaande we er hunne aandacht op riepen. We moeten ze als ontslagnemers aanzien. Het is waarlijk spijtig, want uw bestuur doet zijn uiterste best om eenieder voldoening te schenken en wordt er maar gedeeltelijk voor beloond. Wij, de getrouwen, de ware folkloristen, hebben tot plicht dit klein verlies goed te maken door nieuwe leden aan te brengen, iets waarvoor wij bij voorbaat danken.

Ons tijdschrift « Oostvlaamse Zanten » was in 1950 zo aantrekkelijk als de voorgaande jaren. Het gaf 158 blz. onuitgegeven tekst. Het laatste nummer 5/6 September-December zal U eerstdaags toegezonden worden.

De voornaamste bijdragen, in onze 25^e jg. opgenomen waren:

- « Overwegingen bij de 25^e jaargang van Oostvlaamse Zanten » door Prof. Dr Paul DE KEYSER, Ere-Voorzitter van de Bond;
- « Het Vervoerwezen te Gent in de eerste helft der XIXe eeuw » door Adolf NOTERMAN, Hoogstudent;
- « Hoe heten onze Reuzen. Proeve van inventaris » door de Heer Schepen Jos. VERMEULEN, Voorzitter van de Bestuurscommissie van het Museum van Folklore;
- « Alfons De Cockherdenking », op Donderdag 12 Januari 1950, te Denderleeuw en te Herdersem, door de Redactie;
- « Huldebetoon Prof. Dr Robert Foncke » door Prof. Dr Paul DE KEYSER;
- « Kludde en Roeschaard » door Mevrouw A. M. LAMEND;
- « Sterreschot = Sterrekak » door Dr Kits NIEUWENKAMP;
- « Derde Lezing over het ontstaan van de bijnaam « De Buffalo's » door SPORT-VLIEGSKE (Michel Casteels);

- « Oostvlaamse Folkloristische Bibliographie » (12^e vervolg);
 « Nog eens de Buffalo's » door R. DE POORTER;
 « Prijsvraag 1951 - Alfons De Cockfonds », een monografie over het Volksleven van een bepaald Dorp, Stad of Streek uit de Provincie Oost Vlaanderen;
 « Alfons De Cock, grondlegger van de Wetenschappelijke Folklore » door Herman TEIRLINCK;
 « Machelen Gulde » door A. CASSIMAN;
 « Bijgeloof op 't Vlaamse Platteland » door Advokaat Jos. VERMEULEN;
 « Een honderdtal Volkse en Rargoense Geldbenamingen in het Waasland » door Marcellijn DE WULF;
 « Herinnering aan Oude Gentse Volksgebruiken » door Edward VAN BRAGT.

Een groot aantal dezer artikels waren flink geïllustreerd. We zouden het echter nog beter wensen, maar clichés kosten zó duur...

Daarbij verschenen talrijke Zanten, In Memoriams, Personalia en vooral buitengewoon interessante Boekbesprekingen.

Zoals vorige jaren werden door de Bond in samenwerking met de Bestuurscommissie van het Museum voor Folklore, met steeds stijgend succes, voordrachten ingericht.

Deze voordrachten zijn gratis toegankelijk voor al de belangstellenden. De Winterreeks 1949-1950 ving op 2 November 1949 aan met :

- Prof. Dr Paul De Keyser, Ere-Voorzitter van de Bond « Prudens Van Duyse als Folklorist »;
- op 11 December 1949 : Heer Jules Pollet, Leraar en Penningmeester van de Bond der Westvlaamse Folkloristen : « Volkshumor op Stee en Dorp, in West-Vlaanderen »;
- op 8 Januari 1950 : N. Van den Bossche, Licentiaat in de Romaanse Filologie, leraar aan het Atheneum te Zottegem : « De Kerstviering in het Zottegemse »;
- op 22 Januari 1950 : Architect Lode Sanglet, Licentiaat in Kunstgeschiedenis en Archeologie : « Monumentenzorg, in de XIXe eeuw, te Gent » (met lichtbeelden);
- op 12 Februari 1950 : Adolf Noterman, candidaat in Kunstgeschiedenis en Archeologie : « Over Volkskunst » (met lichtbeelden);
- op 5 Maart 1950 : L. De Wilde, rustend leraar : « De Tragedie der Windmolens » (met lichtbeelden);
- De Zomervoordrachten 1950 waren de volgende :
- op 14 Mei 1950 : G. Verhulst, Inspecteur van Culturele Aangelegenheden der Provincie Oost-Vlaanderen en Voorzitter van « Lux-Nova » : « Verdwenen hoekjes van Gent » (met lichtbeelden);
- op 18 Juni 1950 : Richard De Moor, Ere-Directeur van het Gentse Stadsbestuur : « Gentse typen door de overleden Gentse Humoristen Jules De Bruycker, Rodolf De Saegher, Guy Kammerer en Fritz Van den Berghe » (met lichtbeelden);
- op 2 Juli 1950 : Frans De Coster, Ere-Hoofdinspecteur der Gentse stadscholen : « Bijgeloof of Superstitie »;
- op 30 Juli 1950 : Julien Boes, adjt Stadsarchivaris, Conservator van het Museum voor Folklore : « Planten en Bloemen in de Folklore »;
- op 20 Augustus 1950 : Gaston A. F. Hebbelinck, Bestuurslid van Lux-Nova : « Verdwenen Waterlopen te Gent » (met lichtbeelden);
- op 24 September 1950 : Jules Pieters, Gemeentesecretaris en beheerder van de Bond : « De Paardenommegangen in Vlaanderen » (met kleine ten toonstelling);
- op 26 November 1950 : Prof. Dr Paul De Keyser : « De Tentoonstellingen van de Bond gedurende de 25 jaren van zijn bestaan (met lichtbeelden). Daarbij komen een paar lezingen verzorgd door onze voorzitter voor de B.N.R.O., zender Gent en Prof. Dr Paul De Keyser op de IVe Najaarse Cultuurdag, op 1 October ll. te Aalst, beiden ter gelegenheid van de 100^e verjaring van Alfons De Cock's geboorte.

Wij danken van harte de HH. voordrachtgevers, die ons zo spontaan en onbaatzuchtig hunne gewaardeerde medewerking verleenden en hopen dat we in de toekomst verder op hen zullen mogen rekenen.

Voor de reeks die heden aanvangt met de spreekbeurt van Prof. De Keyser, hebben reeds aangenomen als sprekers op te treden : de Heer Adolf Noterman, op 17 December met « Volkskunst » (2e serie); Drs Marcel Daem, in Januari 1951; Lode Hoste, op 1 Februari 1951 met « Maskers ».

Wij zijn ook in onderhandeling met Mejuffer Cafmeyer en de HH. Prof. Dr Robert Foncke, Hervé Stalpaert, Julien Boes, Jules Pieters, Edward Van Bragt en Frans De Coster, die gelukkig zóver heropgeknapt is dat hij mij een paar dagen geleden mededeelde, dat hij een studie aan het gereedmaken is over de verdwenen en kwijnende ambachten.

Ziehier nu een paar verblijdende mededelingen : Verleden jaar kloeg ik erover dat we wel een ruime bibliotheekzaal bezaten maar niet over schappen en meubelen beschikken voor het classeren van onze talrijke boeken. Wel hadden we in het vooruitzicht, dat we eerstdaags het nodige zouden ontvangen. We waren natuurlijk ongeduldig en laat het ons maar bekennen, we vreesden een ogenblik dat de zaak op een « sisser » zou uitlopen en zie kort nadien werden ons twee prachtboekenkasten geschonken, waarin onze boekenschat nu in volle glorie staat te prijken. Hartelijk danken we hier de schenkers.

Ook het vergaderzaaltje van de Bestuurscommissie van het Museum en de Beheerraad van de Bond werd in orde gebracht en van stemmige meubelen voorzien. Het vormt nu op zich zelf een klein Museum voor Folklore.

Bij de officiële inhuldiging van de nieuwe lokalen van het Stadsarchief werden ook de Bibliotheek en de Bestuurskamer van de Folklore door de Magistraat van de Stad Gent, met de Heer Burgemeester Claeys aan het hoofd, bezocht. Al de aanwezigen waren ten zeerste ingenomen met het gepresteerde.

Gaarne brengen wij hulde aan de HH. Dr Henri Nowé, Conservator van het Stadsarchief en Julien Boes, zijn adjunkt en tevens Conservator van het Museum voor Folklore, beiden medebeheerders van onze Bond, voor de onschatbare diensten die zij ons weer eens hebben bewezen.

Zoals ik het vroeger reeds zegde en U zelf hebt kunnen vaststellen is het huidig lokaal van het Museum voor Folklore te klein geworden, hetgeen remmend werkt, daar tal van voorwerpen niet kunnen tentoongesteld worden en in de reserve moeten geborgen blijven.

Bij zijn bezoek aan het Stadsarchief, waarover ik zoëven sprak, heeft de Heer Burgemeester Claeys laten doorschijnen dat tussen dit en een afzienbare tijd een nieuw ruim lokaal te onzer beschikking zal worden gesteld, waarin al de mogelijkheden voor uitbreiding zullen aanwezig zijn. Met deze vooruitzichten in het verschiep, maken we van nu af aan plannen op om gereed te zijn van zodra een officiële beslissing zal genomen zijn.

Bij voorbaat danken we de Heren Burgemeester en Schepenen en de Dames en Heren Gemeenteraadsleden voor hetgeen ze voor de Folklore zullen doen.

De Secretaris wordt om zijn verslag gelukkiggewenst.

Daar de Heer Conservator Boes in de onmogelijkheid verkeert de vergadering bij te wonen zond hij een kort rapport over de toestand van het Museum voor Folklore en de vooruitzichten. Dit werd door de Heer Verlodt voorgelezen.

Het is wel een noodkreet, zoals verwacht, maar laat veel hoop doorscheren.

HET MUSEUM VOOR FOLKLORE TE GENT.

Het Lokaal.

Wij weten, door de ondervinding, dat een kerkgebouw zeer ongeschikt is voor het inrichten van een museum. De inrichting vergt grote uitgaven voor een resultaat, dat eerder gering is.

De Verzamelingen.

Steeds komen nieuwe voorwerpen en verzamelingen het bezit van het Museum aanvullen, hetzij door aankoop, hetzij door gift. Twee buitengewone grote aanwinsten dienen onderlijnd : het Museum van Thorenburg (brandwijnstokerij), aangekocht door het Stadsbestuur en de verzameling F. Vanden Berghe (pijpen, snuifdozen, enz.) aangekocht door het Museum. Beide verzamelingen werden in het Museum tentoongesteld, doch ten koste van andere verzamelingen, die naar de reserve werden verwezen.

Activiteit.

Het Museum heeft zijn activiteit zien verminderen naar gelang de aangroei der verzamelingen. Het inrichten van poppenspelen, het houden van voordrachten, wedstrijden, pintje-dek, enz., moesten geleidelijk worden uitgeschakeld, omdat het onmogelijk werd de nodige plaatsruimte te bekomen. Dit valt onvermijdelijk nadelig uit voor de propaganda.

Inrichting en Onderhoud.

Het is algemeen bekend dat de inrichting van een Museum in een kerk met grote moeilijkheden gepaard gaat. De kwestie der verwarming is werkelijk wanhopig. De twee kachels zijn niet in staat de temperatuur gedurende de winter ook maar met een paar graden te verhogen. Dit maakt niet alleen het bezoek onaangenaam, maar is tevens nadelig voor de voorwerpen.

Vooruitzichten.

Er bestaat echter een toekomstplan dat in de laatste tijden meer en meer vorm heeft gekregen. Er is ernstig spraak dat het Museum voor Folklore overgebracht zou worden naar de gewezen Abdij van Sint Pieter. Sedert enkele weken hebben de herstellingswerken in dit prachtig gebouw een aanvang genomen. Het lokaal is bijzonder geschikt en biedt alle mogelijkheden. Alleen reeds de mooie kruisgang en de aanpalende zalen zouden volstaan om de folkloristische verzamelingen op ruime wijze te herbergen. De Commissie van het Museum zal trachten een principiebeslissing te bekomen vanwege het College.

De Heer Prof. Dr Paul De Keyser, Algemeen verslaggever, droeg alsdan zijn verslag voor over de Prijsvraag 1949 ten laste van het Alfons De Cockfonds: « De Doods-, Begrafenis- en Rouwgebruiken in de Provincie Oost-Vlaanderen ».

VERSLAG OVER DE PRIJSVRAAG VAN HET ALFONS DE COCKFONDS VOOR HET JAAR 1949.

De Bond van Oostvlaamse Folkloristen schreef voor het jaar 1949 een prijsvraag uit ten laste van zijn Alfons De Cockfonds.

Gevraagd werd een in het Nederlands geschreven studie van ten minste 64 bladzijden van 42 regels met 62 leettertekens over: « De Doods-, Begrafenis- en Rouwgebruiken in de Provincie Oost-Vlaanderen ». Deze studie werd gevraagd ter aanvulling van de studie van wijlen Jos. Cornelissen over « De Doods-, Begrafenis- en Rouwgebruiken in de Provincie Antwerpen », uitgegeven door de Commissie voor Geschiedkundige en Folkloristische Opzoekingen der Provincie Antwerpen en verschenen in het « Tijdschrift voor Geschiedenis en Folklore », 3e jaargang, 1940, 1e Aflevering en in aansluiting bij een dergelijk onderzoek in de Provincie West-Vlaanderen door de Bond der Westvlaamse Folkloristen.

Als voorwaarde bij de prijsvraag werd toegevoegd dat een studie over de doodsgebruiken in één of meer gemeenten van een natuurlijke streek of arrondissement van de provincie Oost-Vlaanderen volstond.

In antwoord op deze prijsvraag werd één antwoord ingezonden onder de titel: De Doods-, Begrafenis- en Rouwgebruiken in het Arrondissement Dendermonde met de kenspreuk « 't Is iever die ons leidt ».

Het Bestuur van de Bond der Oostvlaamse Folkloristen had aan de prijsvraag een zeer uitvoerige leidraad bij het onderzoek naar de Begrafenisgebruiken in Oost-Vlaanderen toegevoegd.

Deze leidraad behelsde de gebruiken 1° bij het overlijden, 2° de begrafenis, 3° na de begrafenis, 4° het graf.

De inzender heeft dat werkplan trouw gevolgd. De aangewende werkwijze is het persoonlijk onderzoek, aangevuld door archiefstudie. Het werkterrein is het huidige arrondissement Dendermonde, dat 28 gemeenten telt. Op enkele gemeenten na: Waasmunster (vroeger Land van Waas), Wichelen, Serskamp en Mespelare (vroeger Land van Aalst) Opwijk en St. Amands (vroeger Land

van Dendermonde, thans buiten het gebied van de Provincie Oost-Vlaanderen) werd geheel het vroeger Land van Dendermonde onderzocht.

In een wel overwogen verantwoording heeft de inzender zijn werkwijze en zijn bedoeling uiteengezet. Zijn bedoeling was een betrouwbare documentatie te verzamelen voor een bepaald gebied, waarbij de inzender zich heeft willen onthouden van elke persoonlijke interpretatie. De studie munt dan ook uit door een prijzenswaardige objectiviteit en wetenschappelijkheid.

Het werk werd onderzocht door drie commissarissen, Prof. Dr Robert Foncke, Mejuffer M. Cafmeyer, de Heer Maurits De Meyer, die een omstandig verslag uitbrachten vol lof voor het gepresteerde.

Ofschoon Prof. Foncke voorbehoud maakt voor de taal, hetgeen ook het geval is voor de andere commissarissen, oordeelt hij dat de studie «lezenswaardig» is en als dusdanig voor de «uitgelooftde prijs in aanmerking komt» «mits herziening van de taal, de stijl en de opbouw». Met dat laatste bedoelt Prof. Foncke een aansluiting bij het voortreffelijk essay van de beslagen folklorist en stylist Jozef Cornelissen, dat al te zeer afsteekt bij wat Prof. Foncke noemt: «een niet steeds fijne aankleding van blote opsomming van «geploegheden op onze dagen» Verder opmerkingen uit het degelijk verslag van Prof. Dr R. Foncke zouden aan de inzender kunnen onderworpen worden.

Mejuffer Cafmeyer oordeelt dat de inhoud van deze studie op uitstekende wijze aan de gestelde prijsvraag beantwoordt en dat het wel ten volle de bekroning verdient. Hare kanttekeningen bij het verslag zouden insgelijks aan de inzender dienen onderworpen te worden.

De Heer Maurits De Meyer ten slotte noemt het werk zeer verdienstelijk en zeker waard bekroond te worden.

«Als bijzondere verdienste van deze studie wil ik nog aanstippen schrijft De Meyer, dat zij een buitengewoon duidelijk beeld geeft van het ontstaan, de verspreiding en het afsterven van de onderzochte gebruiken. De auteur heeft niet alleen met zorg de regressie-verschijnselen genoteerd, maar ook de veelvuldige progressie-verschijnselen van talrijke nieuwe en recente gebruiken. De Bond der Oostvlaamse Folkloristen dient geluk gewenst met het initiatief de prijsvraag voor dit waardevol onderzoek te hebben uitgeschreven».

De ingezonden studie geeft dus een overvloedige en wetenschappelijk-betrouwbare documentatie over de volksgebruiken betreffende dood en begrafenissen in een bepaald gebied van Oost-Vlaanderen en beantwoordt bijgevolg geheel aan de gestelde vraag. Ze is echter niet rijp voor publicatie wat de taal betreft. Ze kan echter door een taalkundige medewerker herzien worden, waarbij de inzender rekening zou houden met enkele gefundeerde aanmerkingen over bepaalde gebruiken, die ook buiten het arrondissement Dendermonde nog in zwang zijn.

Het besluit van de algemene verslaggever is dan ook dat deze merkwaardige bijdrage zou bekroond worden en dat de studie, na herziening van de taal, ten spoedigste zou gepubliceerd worden door de Bond, ten einde andere folkloristen aan te moedigen voor hun eigen streek naar het voorbeeld van de inzender éézelfde onderzoek op het getouw te nemen. Een algemeen besluit en een register zouden aan de belangstellende folkloristen tijdrovend naslaan van deze rijk gedocumenteerde studie besparen.

De Algemene Verslaggever,
Prof. Dr P. DE KEYSER.

Bij opening van de bijgevoegde omslag werd vastgesteld dat de studie onder kenspreuk «'t Is iever die ons leidt» ingezonden werd door de Heer Jules Pieters, gemeentesecretaris te Serskamp.

Uw Bestuur heeft zich diensvolgens aangesloten aan de beslissing van de Keurraad en de Algemene verslaggever het werk van de Heer Jules Pieters te bekronen.

De Voorzitter schonk hem het ere-diploma en de uitgelooftde prijs van fr. 1.500. De bekroonde dankte in zeer gepaste woorden en drukte de hoop uit dat op de prijsvraag 1951 meer antwoorden zouden binnenkomen dan nu het geval was.

Het volgend punt aan de dagorde was het jaarverslag van de Heer Lode HOSTE, penningmeester.

INLEIDING TOT HET JAARVERSLAG 1950 BETREFFENDE DE REKENINGEN VAN DE BOND DER OOSTVLAAMSE FOLKLORISTEN.

DAMES en HEREN,

Na de schitterende openingsrede door de heer Van Es, onze voorzitter, en het boeiend jaarverslag van onze secretaris, de heer Verloot, open ik het klassiek geworden intermezzo der rekeningen.

Ik zou kunnen doen als alle andere jaren en ter inleiding een plechtige jere-miade aanheffen, alvorens de « Rekening van Ontvangsten en Uitgaven 1949 » en de « Begroting 1951 » aan Uw critiek te onderwerpen.

Welnu, Dames en Heren, dat doe ik nu eens niet. Ook ik wil eens origineel zijn in mijn artikel en dus onthoud ik me deze maal van alle commentaar. Ik hoop daarmee U een dienst van grote waarde te bewijzen. Ik hoop dat U dit in een mildere stemming te mijnen opzichte brengen zal.

Alleen dit wil ik er nog aan toevoegen om U gerust te stellen : « het Bestuur van de Bond der Oostvlaamse Folkloristen bleef consequent; logisch. We bleven folklorist, zelfs in onze financies. We hebben namelijk de traditie ook dit jaar bewaard; de twee eindjes van het jaar met pingeren en pezeweven aan mekaar te knopen ! ».

Dames en Heren, gelieve me te volgen in het labyrint van cijfers !

REKENING DIENSTJAAR 1949.

Postcheck	:	5.250,—	Achterst. Rekn.	:	6.991,10
Toelage M. O. O.	:	7.500,—	O. Zanten	:	24.967,90
Toelage Prov.	:	10.000,—	Biblioth. Onderh.	:	4.518,—
Bijdr. Leden	:	14.600,—	Bureelkosten	:	745,—
Verk. afz. numm.	:	507,—	Boeken & Voordr.	:	779,50
Speciën i. kas	:	807,—	Allerlei	:	662,50
		38.664,—			38.664,—

BEGROTING 1951.

Inkomsten.			Uitgaven.		
Overschot '50	:	1.500,—	Oostvl. Zanten	:	35.500,—
Toelage M. O. O.	:	7.500,—	A. De Cockprijs	:	1.500,—
Bijz. Toel.	:	10.000,—	Bureelkosten	:	1.500,—
Toel. Prov.	:	10.000,—	Biblioth. Onderh.	:	4.500,—
Bijdr. Leden	:	15.000,—	Aankoop Boeken	:	500,—
Verk. afz. numm.	:	500,—	Onvoorzien	:	1.500,—
Onvoorzien	:	500,—			
		45.000,—			45.000,—

Ziedaar, Dames en Heren, in résumé, onze werkzaamheden op financieel gebied. Ik dank U om Uw welwillende aandacht.

Het verslag van de penningmeester werd zonder opmerkingen goedgekeurd en de Heer Voorzitter Van Es dankte de Heer Hoste voor zijn stiptheid en toewijding. De HH. Jules MAHY en Raoul DE POORTER werden aangeduid om de rekeningen na te zien.

Om te eindigen kwam de feestredenaar onze Ere-Voorzitter, Prof. Dr Paul DE KEYSER aan de beurt met

DE TENTOONSTELLINGEN VAN DE BOND DER OOSTVLAAMSE FOLKLORISTEN.

1. De Bond werd gesticht op 2 Mei 1926.

Op 1 Juli 1926 verscheen het 1^e nr. van Oostvlaamse Zanten. Als ik goed tel treden we eerst in 1951 in ons 25^e jaar. Officieel zal het 25-jarig bestaan eerst volgend jaar gevierd worden, maar dit belet niet dat we als echte folkloristen een beetje vroeger met de viering mogen beginnen. We leven thans in een overgangperiode en hebben dus de « rites de passage » van Arnold van

Gennop in acht te houden. Tot die « rites de passage » behoort een afscheid, d.i. een terugblik, en een welkom, d.i. een toekomstbeeld.

2. Het toekomstbeeld hebben we reeds ontworpen in ons artikel : Bij de 25° verjaring van Oostvl. Zanten. In résumé : de Bond zal groeien en bloeien naar de mate dat we de jeugd zullen kunnen interesseren voor een wetenschap, die een bijzonder kleurrijk aspect van het verleden bestudeert : het volksleven van onze voorouders, hun handel en wandel, hun zeden en gebruiken, die reeds zo sterk verschillen van onze gemechaniseerde tijd. Bij een mijlpaal van het 25°-jarig bestaan van een Bond, die getracht heeft door woord en geschrift die belangstelling te wekken bij het volk in het algemeen en de openbare besturen in het bijzonder, is het passend ook eens achteruit te kijken.

3. Dan constateren wij wat een som van arbeid het gekost heeft om tot het resultaat te zijn gekomen, dat we heden hebben bereikt.

We bezitten een bloeiende Bond met een opgewekt verenigingsleven : winter- en zomervoordrachten volgen elkander bijna ononderbroken op, we bezitten een tijdschrift : Oostvl. Zanten, dat binnen en buiten de grenzen is bekend, we bezitten een Museum, dat een der meest bezochte en rijkste is van de folkloremusea van ons land, we bezitten een bibliotheek en een archief, die prachtig zijn gehuisvest in het Archief van de stad. Op geen folkloristische congressen, huldigheden of feestdagen ontbreken wij. Dit alles is niet alleen mogelijk geweest door arbeid alleen, maar vooral omdat de stichters bezielde waren met een geestdrift, een geloof, dat bergen verzet.

4. Daarom moet hulde worden gebracht aan die eerste schaar van medewerkers, waarvan de namen met gouden letters moeten geboekt blijven in onze annalen. We laten hier voorlopig de leden van het Dagelijks Bestuur, die vrij homogeen gedurende 25 j. het heft in handen hebben gehouden : Fernand Van Es en Lodewijk Verlodt, buiten beschouwing. We memoreren met dankbaarheid doden en levenden : E. H. Gabriël Celis, Prosper Luyckx, Clement Tréfois, De Raedt, Prof. J. Vercoullie, Soenen, Woedstad, Speltinck, De Moor, De Vynck, E. H. Van den Broucke, de Tracy, Apers, Haeck, Andelhof en Frans Coppejans. Natuurlijk zijn we een bijzondere dank verschuldigd aan onze 1° officiële conservator van het Museum, de Hr. Jul. Boes, onze 1° officiële conservator was E. H. Gabr. Celis, en aan onze Voorzitter van de officiële Commissie van het Museum : Schepen Joz. Vermeulen. Ik hoop dat ik geen werkers van de eerste ure, die te Gent woonden en daadwerkelijk konden medehelpen heb vergeten. We blijven dankbaar voor hetgeen Dr Thiry uit Aalst ons heeft kunnen presteren en we zijn blij dat de ons door de dood ontvallen strijders konden vervangen worden door krachten als Dr Tieleman, J. Pieters, M. Daem en onze penningmeester : L. Hoste.

5. Het Museum voor Folklore werd op 16 Juli 1932 gesticht. Voor onze Bond en de folklore in het Vlaamse land is dit een belangrijke mijlpaal. Tussen de stichting van de Bond 2 Mei 1925 en de stichting van het Museum 15 Juli 1932 hadden een reeks van folkloristische manifestaties plaats, die beslissend zijn geweest voor de stichting of beter de inrichting van het Museum.

Het waren :

- 1° de Algemene Tentoonstelling van Gentse en Vlaamse folklore op 15 Juli 1927
- 2° de Tentoonstelling van het Volkstoneel op 15 Juli 1928;
- 3° de Tentoonstelling van de Begijnhoven op 14 Juli 1929;
- 4° de Jubeltentoonstelling in het Feestpaleis van het Stadspark ter gelegenheid van de 100^e verjaring van de Belgische Onafhankelijkheid in Juli 1930, ver-eerd met het bezoek van Hunne Majesteiten Koning Albert, Koningin Elizabeth en Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Karel.

Van grote betekenis is ook de Alfons De Cockhulde geweest, die te Herdersem, zijn geboortedorp, en te Denderleeuw, de gemeente waar hij jarenlang onderwijzer was geweest, op 7 October 1928, plaats vond.

Daarna zijn er nog meer tentoonstellingen en manifestaties van de Bond geweest, maar ze hebben niet de indruk nagelaten van die eerste uitingen van de folkloristische heropleving te onzent. Ik heb de indrukwekkende lijst van grote en kleine tentoonstellingen, dank zij de zorg en de speurzinn van onze sekretaris L. Verlodt, vóór mij liggen. Ze telt niet minder dan 34 nummers en wellicht is ze nog niet compleet.

TENTOONSTELLINGEN ingericht door de Bond der Oostvlaamse Folkloristen of waaraan hij zijn steun of medewerking heeft verleend sinds zijn stichting :

1927 : 16/31 Juli.

Algemene Tentoonstelling van Folklore in het voormalig Museum voor Oudheden, Oude Kerk der P.P. Geschoeide Karmelieten, Lange Steenstraat.

1928 : Juli-Augustus.

Tentoonstelling Volkstoneel, in het gebouw van het voormalig Museum voor Oudheden.

1929 : Juli.

Tentoonstelling der Begijnhoven, in het voormalig Museum voor Oudheden.

1929 : Tentoonstelling van Hoeveninterieur en Landbouwalaam, in het voormalig huis van de stationchef van het oud Station Gent-Zuid, Graaf van Vlaanderenplein, ter gelegenheid van de Provinciale Prijskamp van vee, paarden, pluimgedierte en landbouwgereedschap.

1930 : van 12 Juli tot October.

Algemene Tentoonstelling van Folklore en Vertoning van Poppenspelelen, ter gelegenheid van de 100^e verjaring van België's onafhankelijkheid, in de zalen 1^e verdieping van de Sechiarizaal van het Feestpaleis Park.

1931 : Medewerking aan de Tentoonstelling te Ronse, (afdeling Folklore).

1932 : 16 Juli.

PLECHTIGE OPENING VAN HET STEDELIJK FOLKLORE-MUSEUM in de Lange Steenstraat met Tentoonstelling van het door de Bond der Oostvl. Folkloristen afgestaan materiaal.

1934 : 14 Januari en volgende dagen.

In samenwerking met de Zuidnederlandse Centrale voor Folkloristisch onderzoek : Tentoonstelling in het Peristylum van de Aula van 's Rijksuniversiteit te Gent : Grafische Documenten.

1935 : Februari-Maart.

Medewerking aan de Poppententoonstelling te Antwerpen.

1935 : 9/10 November.

Tentoonstelling ter gelegenheid van het 2^e Lustrumfeest van de Bond, in het Museum voor Folklore.

1936 : Medewerking aan de Tentoonstelling voor Folklore, in het Concertgebouw te Brugge en ingericht door de Bond der Westvlaamse Folkloristen.

1937 : Inrichting van een tentoonstelling van Folklore en Geschiedenis, in de Gemeenteschool der Kapellestraat, te Gentbrugge, op verzoek van het Gemeentebestuur van Gentbrugge.

1938 : Juli.

Medewerking door schenkingen aan het definitief inrichten van de Folkloreafdeling van het Museum te Deinze.

1940 : April.

Tentoonstelling van Grafische Folkloristische Documenten in het Museum voor Sierkunst, Jan Breydelstraat, te Gent ter gelegenheid der Wetenschappelijke Congressen.

1941 : 24 Augustus.

Bij voordracht van Heer Jan Victor De Raedt :

Kleine Tentoonstelling van Javaanse Poppen, in het Museum voor Folklore.

- 1941 : 28 September.
 Bij voordracht van Advokaat Jos Vermeulen :
 Kleine Tentoonstelling van grafische documenten over de « Reuzen van Hier en Elders », in het Museum voor Folklore.
- 1942 : 16 Mei.
 Tentoonstelling van Oude Stadsgezichten van Gent, ter gelegenheid van de Wetenschappelijke Congressen, in het Museum voor Folklore.
- 1943 : 18/19 April.
 Tentoonstelling van Poppen en Poppenkasten, ter gelegenheid van de Studiedagen van het Poppenspel, in het Museum van Folklore.
- 1944 : 16 Juli.
 Bij de voordracht van de Heer Julien Boes : « Fiat Lux » of « De Verlichting door de eeuwen heen ». Tentoonstelling van typische verlichtingstoestellen. (In het Stadsarchief).
- 1946 : 20 Januari.
 Bij de voordracht van de Heer Jules Pieters : « Over Patacons of Schildekens ». Tentoonstelling van Patacons en andere versieringen van Nieuwjaarskoeken en andere gelegenheidsgebakken. (In het peristyle van het Stadsarchief).
- 1946 : Juli.
 Medewerking aan het heroprichten van het geteisterd Museum van Dcel. Gift in bruikleen van koperen voorwerpen
- 1946 : 8 September.
 Bij de voordracht van de Heer Ferdi Van de Vijver : « Grepen uit de Geschiedenis en de Folklore der Kleermakers ». Tentoonstelling van Kleermakersgerief, ingericht door de Heer Engels, bestuurslid van de Oudheidkundige Kring van Antwerpen. (In het Stadsarchief).
- 1947 : Medewerking aan de Tentoonstelling van Volksprenten in het Museum voor Sierkunst, Jan Breydelstraat; ingericht door de Maatschappij der Gentse Verzamelaars.
- 1947 : 16 Maart.
 Bij de voordracht van de Heer Jules Pieters : « Oostvlaamse Bedevaartvaantjes ». Tentoonstelling van Bedevaartvaantjes, uit het Museum voor Folklore en eigen verzameling van de spreker.
- 1947 : 4 Mei.
 Bij de voordracht van de Heer Frans De Coster : « August Hendriks, bij het eeuwfeest van zijn geboorte ». Tentoonstelling van boeken en documenten.
- 1947 : 18 Mei.
 Bij de voordracht van de Heer J. Boes : « Het Handpoppenspel ». Tentoonstelling van handpoppenspel met demonstratie, in het Museum voor Folklore.
- 1947 : 6 Juli.
 Bij de voordracht van de Heer Lodewijk Hoste : « Gent en haar openbare verlichting door de eeuwen heen ». Kleine tentoonstelling van verlichtingsapparaten en tekeningen. (In het Stadsarchief).
- 1948 : 6 Maart.
 Bij de voordracht van de Heer Jules Pieters : « Sanctjes en Bidprentjes ». Kleine tentoonstelling uit eigen verzameling (in het Stadsarchief).
- 1948 : 17 Juli (Gentse Feesten).
 Plechtige inhuldiging van de sectie voor likeurstokerij en wijnhandel in het Museum voor Folklore.
 Deze verzameling kon aangekocht worden dank zij de financiële tussenkomst van het Gents Stadsbestuur.

1948 : 7-16 Augustus.

Medewerking aan de Tentoonstelling voor « Stroo- en Vlechtwerk », in het Stedelijk Kunstsalon, te Antwerpen gehouden. Op verzoek van de Provinciale Comité's voor Ambachten en Industrieën, van Antwerpen.

1948 : 31 October.

Bij de voordracht : « Lodewijk De Vriese herdacht, bij de 100e verjaaring van zijn geboorte op 8 October 1948 », door Frans De Coster. Tentoonstelling van zijn werken, handschriften, documenten, enz... (In het peristyle van het Stadsarchief).

1949 : 17 tot 24 Juli (Gentse Feesten).

Tentoonstelling « Pijp en Tabak » en eerste voorstelling der nieuw aangekochte pijpenverzameling « Fritz Van den Berghe ». (In het Museum voor Folklore).

1950 : 17 September.

Bij de voordracht van de Heer Jules Pieters : « Over Paardenomgangen ». Tentoonstelling van grafische documenten uit de verzameling van voordrachtgever. (In het Stadsarchief).

1950 : 1 October.

Tentoonstelling van de Werken, Handschriften van, en Herinneringen aan Alfons De Cock, met de medewerking van de Bibliotheek van 's Rijks-universiteit en het Museum voor Vlaamse Letterkunde te Antwerpen, ter gelegenheid van de IVe Najaarscultuurdag 1950 in het kader van de 100^e verjaaring van De Cock's geboorte. (In de tentoonstellingszaal van het Belfort, te Aalst).

6. Meer dan door woorden zullen lichtbeelden, die we gelukkig van meet af aan hebben laten aanmaken, bewijzen « hoe het groeide » ! Bij gebrek aan tijd hebben we ons moeten vergenoegen met een beperkte keus, maar die keus zal welsprekender zijn dan woorden.

7. Tot besluit :

De tand des tijds heeft veel vernield, vooral als hij geholpen wordt door de stalen tand van de oorlog. Monumenten, die de eeuwen moesten tarten, vervallen tot stof, slechts de puinen spreken nog tot ons, of beter : ze stamelen van de heerlijkheid der tijden van voorheen, wanneer schriftelijke bronnen falen. Hoe zou het volksverleden, dat vroeger het beschrijven niet waard scheen, de algemene vergetelheid overleven ! En nochtans is het volksleven bij het bepalen van de toekomst van de grootste betekenis. Daar liggen de wensen van het toekomstig gebeuren. Uit zijn vruchtbare schoot stijgen de krachten en de leiders op, die de weg naar de toekomst afbakenen.

Meer dan in welke wetenschap leert men de eeuwige waarheid beseffen van de weliswaar versleten, maar toch immer ware, spreuk : « In het heden ligt 't verleden, in het nu wat worden zal ».

De zeer interessante lezing van Prof. De Keyser, waarbij voor vele der aanwezigen zovele interessante herinneringen aan de werking van de Bond gedurende die laatste 25 jaren werden opgeroepen en die zo prettig door de vele lichtbeelden nog welsprekender werden gemaakt, genoot de meest welverdiende bijval; het handgeklap der toehoorders onderstreepte dan ook terdege het dankwoord door de Voorzitter, de Heer Van Es, uitgesproken. Beter bewijs van de vruchtdragende werkzaamheden van de Bond kon stellig, naast het voorleggen van de 25 jaargangen van de Zanten, niet worden geleverd.

Op punt zes, « Rondvraag en Suggesties », werd niet gereageerd.

Om 12.45 uur werd deze weeral eens zeer gelukte Algemene Vergadering door de Voorzitter voor gesloten verklaard.

De Secretaris,
L. VERLODT.

Boekbesprekingen.

HET POPPENSPEL. — 2° jg. (1950), n° 1.

Met dit eerste nummer van deze nieuwe jaargang gaat één onzer wensen t.o.v. « Het Poppenspel » in vervulling: het tijdschrift wordt thans typografisch gedrukt en met cliché's geïllustreerd. Alle beoefenaars van het poppenspel kennen de naam van Max Jacob, de leider van de Hohnsteiners. Over ontwikkeling en werkwijze van de Hohnsteiners brengt Friedrich Arndt de gewenste toelichting. Van Max Jacob zelf: de Rovers Kribs en Krabs, die door Kasper en zijn vriend Kobe op onverwachte en plezierige wijze gevangen worden genomen. Uit de poppenspel-trucs krijgen we de verklaring van het Amerikaans mechanisme: hoe een kip gouden eieren legt (van Joe Owens).

Marcel Fabry verhaalt ons het ontstaan van de Luikse pop Tchanchès (François). Van de tournée van het Salzburger Marionettentheater van Professor Aicher door België, wordt de verdiende bijval te Mechelen en elders gememoreerd, terwijl Arthur E. Peterson van het poppenspel: Shakespeare versus Shaw, van de beroemde en hoogbejaarde, maar steeds sarcastische en levenslustige Bernard Shaw, door de Lanchesters op het Malvern-festival opgevoerd, een levendig verslag brengt. De rubriek: het poppenspel in België, Nederland en het buitenland wordt bijgehouden.

Met belangstelling zien we de volgende nummers tegemoet.

P. S. Het abonnement op de 2^a jg. (10 nummers) kost 200 fr. Aan alle folkloristen, die steun wensen te verlenen aan deze Vlaamse culturele onderneming ten zeerste aanbevolen.

P. D. K.

VANDERSTRAETEN (Ph.). — De Mannen van « Lië », Ninove, N. V. Drukkerij Anneessens, z.j. (1950), 212 blz. Geïllustreerd met tekeningen door Luc. De Decker.

Dit werk bevat, benevens een verantwoording en een nawoord, acht vertellingen over de « heldendaden », de poetsen en de schelmstreken — meestal zeer brutale — van een dozijn Denderleeuwse jongelieden uit de laatste twee decennia van de vorige eeuw. Deze gemakkelijke en realistische verhalen geven een trouw beeld weer van de grove, somwijlen zelfs barbaarse vermaken, waartoe de jeugd ener Vlaamse plattelandsgemeente zich te dien tijde overgaf, toen ons volk op verstandelijk, zowel als op sociaal gebied nog erg verwaarloosd werd. Enkele volkstypen zijn scherp getekend, onder wie de twee voornaamste helden van het boek: Lange Ward en Strokes Veing. Tal van volksgebruiken werden in deze verhalen verwerkt. Daarom zal deze bundel niet enkel de belangstelling genieten van vele volwassen Denderleeuwnaars, die er menig verdwenen dorpsgenoot in zullen herkennen, maar ook van al degenen, die zich interesseren aan het volksleven.

F. V. ES.

DEFRAEYE (Leon) en SIMOENS (Leo). — Onze heiligen in Kerk en Kapel. I. Bisdom Brugge. In eigen Beheer (1950), 72 blz.

Dit eerste deeltje, dat volgens het plan van de schrijvers door verscheidene andere moet worden gevolgd, — ieder Vlaams bisdom wordt afzonderlijk behandeld — geeft in twee « klappers » de lijst der heiligen in het Bisdom Brugge vereerd. Zij onder heiligen hier verstaan enerzijds de kerkpatronen en daarnaast de heiligen in de respectievelijke parochiekerken of in kapellen of in voor het publiek toegankelijke kloosterkerken vereerd.

De eerste klapper is de lijst der heiligen alfabetisch op hun naam geordend en dan de tweede klapper geeft ons de rangschikking per gemeente, met daarbij de octaven of novenen en in 't kort de aanduiding der kwalen of noden waartegen of waarin de Sinten worden aangeropen. Het overzicht geeft de toestand weer zoals hij nu is, daarop leggen de schrijvers de nadruk. Het is inderdaad

een werkinstrument dat velen die belang stellen in de heiligenverering en in het bedevaartwezen terdege welkom zal zijn. De lijsten zijn systematisch en overzichtelijk gerangschikt en op een betrouwbaar onderzoek, bij de heren pastoors gedaan, gesteund.

In de lijst der heiligen zou ik er de voorkeur aan gegeven hebben, in die gevallen waar op dezelfde gemeenten meer dan één parochie bestaat en waar deze tweede of derde parochie een aparte naam draagt, deze te vermelden in plaats van alleen de gemeente; met tussen haakjes de betreffende gemeente, dan kan men ze even gemakkelijk in de lijst der gemeenten terugvinden. En 't gaat hem hier toch om de verering in de parochies. Zo b.v. Marialoop (Meulebeke); Wildenburg (Wingene); Jonkershove (Woumen); Stasegem (Harelbeke), enz.

Ik wil toch enkele onnauwkeurigheden, vergissingen en vergetelheden, — de auteurs verzoeken zelf om terechtwijzingen — aanstippen.

Laat mij eerst en vooral onderstrepen de kapitale vergissing begaan bij de aanduiding der twee Antoniusen. Antonius a Padua, de wonderdoener wordt als Antonius Abt opgegeven en dan de andere als Antonius Eremijt. Antonius Abt of Eremijt is toch een en dezelfde: die met zijn varken. Dit blijkt trouwens uit de opgave zelf b.v. op bladz. 55 voor Nieuwkapelle, waar beide Antoniusen in dezelfde kerk worden vermeld, de ene als a Padua, de andere als abt. Twee verschillende dus, maar zij werden in de klapper op blz. 14 punktueel tot één persoon teruggebracht! Nochtans had dit feitje de auteurs er moeten op wijzen dat er iets in hun systeem niet klopte!

Zo komt het natuurlijk dat de opgaven voor de beide heiligen totaal foutief zijn: Antonius Abt of Eremijt krijgt, na rectificatie, 31 vermeldingen in plaats van 3 en a Padua 28, in plaats van 52; want ze staan nu dooreen vermeld! Zo is ook de beschouwing aan het procent der Antoniusvereringen door de schrijvers gewijd totaal falikant uitgevallen.

Dan is daar Sint Rosalia, (blz. 24), waar twee verschillende heiligen worden verward en voor dezelfde genomen. Voor Brugge (Sint Jans Hospitaal) en Houtem (Veurne) gaat het hem eigenlijk over de H. Rosa van Lima; voor Lichtervelde en Oostkamp is de opgave juist: Rosalia.

Wat nu op blz. 16 Catharina betreft en daarna Catharina van Alexandrië, dit zijn nu ditmaal geen twee verscheidene heiligen, maar volstrekt een en dezelfde: de patrones tegen het catharinawiel. Zelfde vergissing werd begaan op blz. 21 waartussen de H. Margaretha en Margaretha van Antiochië een onderscheid werd gemaakt, het geldt weerom dezelfde patrones: die tegen allerlei krampen.

Dan is er op blz. 24 de zogenaamde H. Slaaf of het Slavetje (Poperinge). Het gaat hem hier om Sint Servulus of Queldricus. Dezelfde die in Brugge of Wervik (blz. 68) wordt vereerd. Dient dus niet afzonderlijk vermeld.

Maria-Bernarda als patrones opgegeven van Zwevegem (b) op blz. 22 in de klapper der Heiligen, moet zijn Maria Magdalena, zoals in de klapper der gemeenten, blz. 72.

Als men dan toch voor de rubricering van de titelheiligen de latijnse vorm wil gebruiken, dient ook de patroonheilige van Sint Joris ten Distel, zoals die van Sint Joris (97) en van Wingene, onder Georgius vermeld, en niet apart onder Joris.

En Clemencus (blz. 16) is geen latijn, het dient Sint Clemens te zijn, zoals ook Victorius (blz. 25) Sint Victor moet luiden.

Evenmin is Bertrice (blz. 13) correct, het dient Beatrix te zijn.

Sint Clara opgegeven als aangeropen door de zwangere vrouwen bij de zusters Collectienen te Brugge, zal wel Sint Coleta dienen te zijn (blz. 37).

Joannes Maria (Roeselare) blz. 20 is Johannes Maria Vianey, de Pastor van Ars, dus een dubbelganger met de opgave op blz. 23.

De tweede patroon van Brugge is Donatianus niet Donatius (blz. 37).

Wat de twee Heiligen Brigida en Brigitta van Ierland betreft. Het gaat hem hier weeral over ene en dezelfde Heilige, namelijk over Brigida (niet Brigitta) van Kildare of van Ierland. Men verwacht ze soms met Brigitta van Zweden en spelt dan ook de naam verkeerd met twee t's. Nog dienen bijgevoegd: Avekapelle, Jonkershoeve, Eggewaartskapelle, Kruseik (Wervik),

Hooglede-St. Jozef, Zande en Zuidschote. (Zie O. Flanders, Van Sinte Brigida, blz. 19).

Werden vergeten : Sint Benedictus, gediend in de abdij van Steenbrugge; de kapel van Godelieve te Heule (Watermolens); Maria-Francisca in Begijnhof, Kortrijk, tegen kanker en zenuwziekten; Nikolaas van Tolentijn te Kachtem in parochiekerk; Quintinus in het Gasthuis te Kortrijk tegen waterzucht en maagpijn. En is er dan niets overgebleven van de eredienst van Sint Bertulfus te Harelbeke? En dan de nieuwe Sint Eligiusparochie te Lowingen.

Dient ook vermeld de devotie tot H. Hart te St. Baafs-Vijve. Het oprichten van H. Hartbeelden, dunkt me, moet evenzeer in aanmerking worden genomen als dat van b.v. grotten van O. L. Vr. van Lourdes of kapellen ter ere van het H. Hart. Ook te Blankenberge komt nog in aanmerking de verering van het H. Kruis, het zogenaamd Kruis van de Vissers.

Wat nu O. L. Vrouw betreft, eerst twee misstellingen. Te Merkem : O. L. Vrouw van Langewade, en niet van Langewaarde, blz. 27, en te Ardooië, blz. 34, O. L. Vrouw Kruij in d'arde en niet Kruijpend Aarde. Deze laatste is ook niet vermeld in de klapper der Heiligen.

O. L. Vrouw-Kapellen die vergeten zijn : Dixmude, Nieuwkapelle, Syssele, Rumbekke, Torhout, Zwankendamme.

Verder ben ik zo vrij volgende aanvullingen op te geven voor wat betreft de O. L. Vrouwen met speciale benamingen :

O. L. Vr. van Affligem in Abdij Sint Andries (Brugge); O. L. Vrouw van Banneux, kapellen te Rekem en te Izegem; O. L. Vrouw van Beveren vereerd te Ieper; O. L. Vrouw van Bijstand te Lissewege; O. L. Vrouw ter Duinen te Bredene; O. L. Vrouw van Engelendale, kapel te Assebroek; O. L. Vrouw van Fatima, kapellen te Herseeuw, Ieper, Menen en verder in de Panne speciaal vereerd in de krypte van de O. L. Vrouwkerk; O. L. Vrouw van Foy te Kortrijk (PP. Jezuiten), Oudenburg (parochiekerk), Poperinge (Kapel Benediktinessen), St. Niklaaskerk (Veurne); O. L. Vrouw van Groeninge te Kortrijk (PP. Jezuiten), te Vlamertinge (Kapel); O. L. Vrouw ten Hazelare, Kortrijk (O. L. Vrouwkerk); O. L. Vrouw Hulp der Kristenen te Eesen, te Westoeter (Rodenberg); O. L. Vrouw van Loretto, Brugge (St. Salvator) en te Wevelgem; O. L. Vrouw van Lourdes, Menen (Grot), Uitkerke (Kapel), Wenduine (Kapel en Grot), Westvleteren (Grot); O. L. Vrouw ter Lucht, St. Andries-bij-Brugge, (Kapel); O. L. Vrouw Middelaes aller Genaden te Ieper (Kapel), Menen (Kapel Bruggestraat), Stavele (Kapel); O. L. Vrouw van de Nood Gods te Nieuwpoort; O. L. Vrouw van Salette, Brugge, Kortrijk, Ieper alle drie bij de Arme Claren Colettienen, Ieper (Kapel), Rumbekke (Kapel), Haringe (Parochiekerk), Poperinge (O. L. Vrouwkerk); O. L. Vrouw ter Sneeuw, Kortrijk (Begijnhof); O. L. Vrouw Troost in Nood te Dixmude; O. L. Vrouw van Vrede te Brugge in St. Huibrechtskapel (St. Pieters op den Dijk) en te Ruiselede (Regina Paciskapel); O. L. Vrouw van de Wonderbare Medalie, Brugge (niet vermeld in klapper); O. L. Vrouw van Zeven Weeën te Brugge, Westouter, Westvleteren, Wulpen, alle parochiekerken en te Westkerke in het Oudenburg-kapelleke.

Ten slotte geef ik nog ter overweging aan de vlijtige auteurs bij hun twee klappers nog een derde te voegen, namelijk die van de diverse kwalen en noden, waarvoor heil bij de verschillende heiligen wordt gezocht. Dit zou de bruikbaarheid van de interessante brochure, die in een ware behoefte komt voorzien, nog meer verhogen.

JOS. VERMEULEN.

PERSONALIA.

Eerwaarde Heer EDMOND JOLIET, pastoor van St.-Antonius van Padua, Gent, (Heirnis), sinds jaren lid van onze Bond, vierde op 17 September l.l. zijn gouden priesterjubileum en meteen de 25^e verjaring van zijne aanstelling als pastoor van de parochie van St. Antonius.

Langs deze weg bieden wij aan de Eerbiedwaardige Jubilaris onze beste gelukwensen aan.

L. V.

IN MEMORIAM.

Op 19 Juli 1950 overleed te Evergem ons geacht medelid ere-wisselagent **Octaaf VAN DER BEKEN**, echtgenoot van Mevrouw Marie Van Hoorebeke.

Ere-wisselagent Van der Beken, geboren te Evergem op 21 Mei 1878, was sinds jaren een getrouw lid van onze Bond en genoot de achting van zijn streekgenoten en van al wie met hem in aanraking kwam.

Langs deze weg bieden wij aan zijn treurende echtgenote de uitdrukking van ons medevoelen in haar smart.

Oostvlaamse Eeuwelingen. — Oproep.

Medelid Dominiek Cracco, 4, Ooststraat, Roeselare is bezig met een studie over de Oostvlaamse Eeuwelingen en aanvaardt met dank ALLE inlichtingen, die hem zouden kunnen helpen : geboorte- en overlijdensakten, beslissingen van gemeenteraad, knipsels uit dagbladen en tijdschriften, doodsbeeldekens en doods-brieven, enz. Zo nodig worden onkosten gaarne vergoed.

Volkse en Bargoense Geldbenamingen in het Waasland.

ERRATA.

In het artikel van M. DE WULF, over de Geldbenamingen in het Waasland, verschenen in Oostvlaamse Zanten, 25^e jg. 1950, blz. 109-138, gelieve men de volgende storende miszettingen te herstellen :

Blz. 114, 5^e regel : **noch**, moet zijn : **nog**.

Blz. 115, voetnota : **SURVIVANTS**, moet zijn : **SURVIVALS**.

Blz. 119, 15^e regel : **PLAKKEN**, moet zijn : **PLAKKER**.

Blz. 119, 17^e regel : **PLAFONDERS**, moet zijn : **PLAFONKERS**.

Blz. 120, 11^e regel : **SIES VAN BELLE**, moet rijmen met : **REED NAAR**
[D'HELLE.

Blz. 121, 30^e regel : **HALVE DUIT**, moet zijn : **DUIT**.

Blz. 130, 6^e regel : **HALVE RODERING**, moet zijn : **HALVE RODERUG**.

Blz. 137, 23^e regel : **BINNENDRIJVEN**, moet zijn : **BINNENRIJVEN**.